Ազգ
Azg
armenian daily

25 ՄԱՅԻՍ 1995, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 96 (850)

Աում Սինրիկիոն ծրագրել էր ոչնչացնել Տոկիոն

Ահաբեկչական վախճանը կանխագուշակած «Աում Սինրիկիո» կրոնական խմբավորումը ծրագրել էր 1995 թվականի աշնանը օդից 240 կիլոգրամ նյարդակաթվածային գազ վերցնելու միջոցով ոչնչացնել Տոկիոն: Գրոհի համար ենթադրվելիս է եղել օգտագործել մի ռուսական ուղղաթիռ, մայիսի 24-ին հաղորդել են ճապոնիայի ոստիկանական աղբյուրները վկայակոչելով աղանդի գաղտնի մարտական խմբի ղեկավար Կիյոհիդե Խայակավայի փաստաթղթերը: Ներկայումս այդ 45-ամյա գործիչը ձերբակալված է ու ուժեղ հարցաքննությունների է ենթարկվում: Մասնագետների գնահատմամբ, նման կարգի գազային գրոհը կարող էր ոչնչացնել 150 հազարից մինչեւ 2,4 միլիոն մարդ: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

2 զոհ Սոլիսակ տան շրջակայքում

Մայիսի 24-ի գիշերը, Սոլիսակ տան շրջակայքում 2 հոգի հրազենից արձակված գնդակներից սպանվել են, հայտնեցին Վաշինգտոնում ոստիկանության աղբյուրները: Նախագահ Քլինթոնը, թեեւ հրաձգության պահին իր նստավայրում է եղել, սակայն վտանգված չի եղել նրա կյանքը: Ամերիկյան հեռուստատեսության հաղորդած տեղեկությունների համաձայն, զոհերից մեկը անվտանգության աշխատակից է եղել:

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Բոլոր հայ գերիներին ազատելուց առաջ դաժանորեն ծեծել են

«Ջինադադարի տարեդարձին փոխանակման ենթակա հայազգի բոլոր գերիները տուն ուղարկելուց մեկ օր առաջ դաժանաբար ծեծվել են Բաքվի մերձակայքում գտնվող Գոբուստանի ադրբեջանական ճամբարում»: Այդ մասին տեղեկացրեց վերջերս Ղարաբաղ վերադարձած Ստեփանակերտի բնակիչ Արշավիր Գարայանը, որը գերեվարվել է Մարտակերտի շրջանի Մեյսուլան բնակավայրում, ավելի քան մեկ տարի առաջ: Նրա վկայությամբ, ադրբեջանական իրավապահ մարմինների աշխատակիցները հարվածները հասցնում էին հիմնականում գերիների երիկամներին, Կարմիր խաչի ներկայացուցիչներից կտտանքների հետքերը թաքցնելու նպատակով: Ուշագրավ էր նաեւ այն փաստը որ մինչեւ վերջին օրը ազատ արձակված հայազգի պատանդներն ու գերիները օգտագործվել են ծանր աշխատանքներում, մասնավորապես խրամատներում:

«Տուն վերադառնալուց առաջ, հաջողվել է հանդիպել ադրբեջանցի գերիներին, որոնց հետ մեզ փաստորեն փոխանակել են, ասաց Գարայանը: Վերջիններիս խոսքերով ադրբեջանական իշխանությունների ներկայացուցիչները խստորեն արգելել են նրանց պատմել գերիների նկատմամբ ղարաբաղյան կողմի մարդկային վերաբերմունքի մասին»: Ինչպես տեղեկացրեց Արշավիր Գարայանը, դեռեւս մինչեւ փոխանակումը, հայ պատանդների մեծ մասը տեղափոխվել էր անհայտ ուղղությամբ: Իրավապաշտպան կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից Ադրբեջանում գերյալ հայերի իսկական թվաքանակը պարզելու համար, Գարայանի կարծիքով, հայազգի գերիները հիմնականում պահվում են մասնավոր անձանց մոտ:

ՆԱԻՐԱ ԳԱՐԻԲՅԱՆ

«Ադրբեջանն այսուհետ եւս ելք կորոնի բանակցություններում»

ԲԱՔՈՒ, 24 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐՔ-ԻՄԱՊՐԵՍ: Բաքուն մասնակից չէ Վրաստանի տարածքում գազամուղի պայթեցմանը, որով Հայաստանը գազ է ստանում Թուրքմենիայից: Այս մասին ասվում է Ադրբեջանի ԱԳՆ հայտարարության մեջ: Փաստաթղթում նաեւ անհանգստություն է արտահայտվում այն բանից, որ Երեւանը ցանկանում է օգտագործել տվյալ նախադեպը խաղաղական նպատակներով' անմիջապես տեղյակ պահելով ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման խաղաղարար գործընթացից իր դուրս գալու մասին: Ինչեւէ, ինչպես նշում է Ադրբեջանի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունը, դա ոչ մի կերպ չի անդրադառնալու ադրբեջանական հանրապետության դիրքորոշմանը, որն այսուհետ եւս մտադիր է լուծել ԼՂՀ հիմնախնդիրը բանակցությունների սեղանի շուրջ:

Արմեն Սարգսյանը հավատարմագիրը հանձնեց Նիդերլանդների թագուհուն

ՀՀ ԱԳՆ մամուլի եւ հասարակայնության հետ կապերի ծառայությունից Արմենպրեսին տեղեկացրին, որ մայիսի 24-ին Հաագայի թագավորական պալատում ՀՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Արմեն Սարգսյանը Նիդերլանդների թագուհի Բեատրիքսին է հանձնել իր հավատարմագիրը: Պաշտոնական արարողությունից հետո թագուհի Բեատրիքսի եւ դեսպան Սարգսյանի զրույցի ընթացքում քննարկվել են երկու երկրների համագործակցության հեռանկարները: Մասնավորապես ընդգծվել է Հայաստանի եւ Նիդերլանդների միջեւ միջկառավարական փաստաթղթերի ընդարձակ փաթեթ ստորագրելու կարեւորությունը, որով կկարգավորվեն տնտեսական երկկողմ կապերը: Զրույցի վերջում Նիդերլանդների թագուհին իր եւ հոլանդական ժողովրդի անունից ողջույններ ու լավագույն ցանկություններ է հղել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանին, հայ ժողովրդին: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԱՍՈՒԼԻՍ

ՀՌԱԿ-ը ներկայացրեց իր նախընտրական պլատֆորմը

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցությունը Հայաստանում եղած 40-ից ավելի կուսակցություններից առաջինն է հայ ժողովրդին ներկայացնում Ազգային ժողովի իր նախընտրական ծրագիրը: Այդ մասին տեղեկացվեց մայիսի 24-ին ՀՌԱԿ վարչության գրասենյակում նախընտրական պլատֆորմի հիմնադրույթների մեկնաբանման առիթով հրավիրված մամլո ասուլիսում:

ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ պարոն Ռուբեն Միրզախանյանը լրագրողներին հանգամանորեն ներկայացրեց տնտեսական, քաղաքական եւ սոցիալական զարգացման խնդիրների վերաբերյալ Ռամկավար ազատական կուսակցության տեսակետները եւ ժողովրդավարության ու ազատականության վերաբերյալ իրենց յուրահատուկ մոտեցումները, հայտնելով, որ նույն գաղափարախոսությունը դավանող կուսակցությունների կողմից դրանք արդեն իսկ կիրառվել են միջազգային քաղաքագիտության մեջ: «Մեր պլատֆորմում բարձրացված հարցերը ընդգծված ազգային բնույթ ունեն», ավելացրեց ՀՌԱԿ ատենապետը, միաժամանակ նշելով, որ պլատֆորմում նկատի է առնված նաեւ տվյալ ժամանակաշրջանի զարգացման յուրահատկությունը: Ավելացվեց նաեւ, որ աշխատել են ստեղծել իրատեսական փաստաթուղթ եւ վստահ են, որ Ազգային ժողովում կարող են իրականացնել այն: Կուսակցության նախընտրական պլատֆորմը, որի ստեղծումը բավականին լուրջ եւ երկարատեւ աշխատանք է եղել, ընթարկվել է Հանրապետական վարչության նիստերում, ակումբներում, արված առաջարկությունների հիման վրա այն փոփոխություններ է կրել: Պլատֆորմը վերջնական տեսքով հաստատվել է ՀՌԱԿ 4-րդ պատգամավորական ժողովի կողմից:

Անդրադառնալով պլատֆորմի տնտեսական մասին, նա հայտնեց, որ ցանկացած լիբերալ-դեմոկրատական կուսակցության համար ընդունելի է սեփականության բազմաձեւությունը եւ գտնում է, որ պետությունը սեփականության բոլոր ձեւերի համար պարտավոր է ստեղծել հավասար պայմաններ, իսկ իրենք պատրաստ են պաշտպանելու մասնավոր տնտեսությունը պետության տնտեսության բնագավառի մեր գաղափարախոսությունը», ավելացրեց ասուլիսին մասնակից ՀՌԱԿ վարչության անդամ, Գիտ. պատգամավոր Ռաֆֆիկ Պետրոսյանը: Պարոն Միրզախանյանը ցանկալի համարեց, որ առաջիկա Ազգային ժողովն իր մեծամասնությամբ պայմանավորի նոր որակ եւ միայն ու միայն աշխատի ի նպաստ ժողովրդի: ոսնձգություններից: Պլատֆորմում նշված է նաեւ, թե օրենսդրական ինչպիսի միջամտություններով են պաշտպանելու թե սեփականության բոլոր ձեւերը, եւ թե մասնավորի հասկացությունն ու հեղինակությունը: «Չի բացառվում, որ մյուս կուսակցություններն էլ հետագայում իրենց ծրագրերում կկնեն

Տես # էջ 2

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ

Քննարկվում է Ռուսաստանին տրվող օգնության կրճատման օրինագիծ

Քլինթոնը սպառնում է կիրառել վետոյի իրավունքը

ԱՄՆ Կոնգրեսում սկսվեցին հանրապետականների առաջադրած օրինագծին առնչվող ունկնդրումները, որով նախատեսվում է Ռուսաստանին տրվող ամերիկյան օգնությունը կրճատել 18 տոկոսով: Օրինագիծը նաեւ կախման մեջ է դնում ԱՄՆ նախագահի լիազորությունները Ռուսաստանի ղեկավարության հետ նրա երկխոսության մեջ, հայտարարեց Ներկայացուցիչների պալատի միջազգային հարաբերությունների կոմիտեի անդամ դեմոկրատ Լի Համիլտոնը: Նոր-յա քննարկումների են բակա օրինագիծը ենթադրում է 1 մլրդ դոլարով կրճատել ԱՄՆ պետդեպարտամենտի արտաքին քաղաքական ծրագրերի եւ օտար պետությունների ֆինանսական ու տեխնիկական օգնության հատկացման ծրագրերի ֆինանսավորումը: Դրանց իրականացման նպատակով Քլինթոնի վարչակազմը 1996 ֆինանսական տարվա համար Կոնգրեսից խնդրել էր 17 մլրդ դոլար: Բանաձեւի ընդունման դեպքում Ռուսաստանին եւ ԱՊՀ մյուս երկրներին տրվող ամերիկյան օգնությունը կկրճատվի 145 մլն դոլարով: Կոմիտեում օրինագծի առթիվ լսումների ավարտը տեղի կունենա մայիսի 25-ին: Պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերը Կոնգրեսին ուղարկած նամակում հայտնել է, որ Քլինթոնը կարող է վետոյի դիմել, եթե բանաձեւը հավանություն ստանա Կոնգրեսում:

Քլինթոնը երեքշաբթի օրը սուր քննադատության է ենթարկել արտասահմանյան օգնության ծավալները կրճատելու եւ Ամերիկայի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների համակարգը արմատապես վերակառուցելու Կոնգրեսի ղեկավարության ծրագրերը: Նրանց համարելով «վերջին 50 տարվա ընթացքում ամենամեկուսացողական քայլերը» նա խոստացել է օգտվել վետոյի իրավունքից, երբ Ներկայացուցիչների պալատը քվեարկի համապատասխան օրինագծի օգտին, որը քննարկման է ներկայացվել հանրապետական մեծամասնության ղեկավարների կողմից:

ՌՈՒՍՍԱՐՔ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքիայի զորքերը կրկին ներխուժել են Հյուսիսային Իրաք

Թուրքիայի հատուկ ստորաբաժանումները, որոնք հետամտում էին արգելված քրդական աշխատավորական կուսակցությունից ապստամբների, կրկին ներխուժել են Հյուսիսային Իրաք: Ըստ մայիսի 24-ին Կահիրեում ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի բաժանմունքում ստացված հաղորդումների, թուրքական բանակի զինծառայողները 5 կիլոմետր խորացել են Իրաքի տարածք: Թուրքիայի նոր հարձակման մասշտաբների, Իրաք ուղարկված ռազմական զորակազմի թվի եւ գործողության արդյունքների մասին մինչեւ այժմ ոչինչ չի հաղորդվում: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Իսրայելը կշարունակի բնակեցումը Երուսաղեմում

«Իսրայելը շարունակելու է բնակարանների շինարարությունը Արեւելյան Երուսաղեմում, հակառակ արաբական հողերի բռնագրավումը սառեցնելու որոշման», հայտարարեց բնակեցման նախարար Բեն Էլիզերը, ակնարկելով 4 տարի առաջ Իսրայելի կողմից սեփականացված Հար Հոմա կոչվող բլուրի վրա ծրագրված շինարարությունը:

ԵՐԵՎԱՆ

Կարլ Դիտեր Շպրանգեր. «Հայաստանը գնում է միակ ճիշտ ճանապարհով»

Գերմանիան կշարունակի անհատույց տնտեսական օգնություն ցույց տալ Հայաստանին

Մայիսի 24-ին Երեւան է ժամանել Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման նախարարության պատվիրակությունը՝ ֆեդերալ նախարար Կարլ Դիտեր Շպրանգերի գլխավորությամբ: Պատվիրակության կազմում է նաեւ Բունդեսթագի անդամ Միխայել Քրոսը: Նույն օրը պատվիրակությանն ընդունել է ՀՀ վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը: Հյուրերի խնդրանքով վարչապետը տվել է երկրի սոցիալ-տնտեսական ու քաղաքական իրավիճակի վերլուծականը, ծանոթացրել արտաքին քաղաքականությանը, մասնավորապես, տարածաշրջանում խաղաղության կայունացման հարցում Հայաստանի պաշտոնական դիրքորոշմանը: Քննարկվել են հայ-գերմանական բազմաբնույթ առնչությունների վերաբերող հարցեր: Շպրանգերը նշել է, որ Հայաստանի հետ համագործակցությունը երկրում իրականացվող բարեփոխումներին Գերմանիայի կողմից աջակցելու նպատակ է հետապնդում նաեւ: Հայաստանը գնում է միակ ճիշտ ճանապարհով, որն, անշուշտ իր դրական արդյունքը կտա, ասաց նախարարը, ավելացնելով, որ փոխշահավետ համագործակցությունը զարգացնելով Գերմանիան կշարունակի անհատույց տնտեսական եւ տեխնիկական օգնություն ցույց տալ ՀՀ կառավարության մի շարք ծրագրերին:

Երեկ երեկոյան, կառավարության ընդունելությունների տանը, Հայաստանում Գերմանիայի Հանրապետության գործերի հավատարմատար Լոթար Հայնցեի հրավերով տեղի ունեցավ ընդունելություն ի պատիվ պետնախարարի եւ նրան ուղեկցող պատվիրակության: Ընդունելությանը ներկա էին Ամենայն Հայոց կաթողիկոսն իր շքախմբով, ՀՀ կառավարության ներկայացուցիչներ, օտարերկրյա դեսպաններ, կուսակցական-քաղաքական գործիչներ, մտավորականներ, լրագրողներ: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

ՈՉ ԽՍԿ ՌԵՊԼԻԿ

Սոսկիցք վախճան

Հայաստանում հարկատուներից զանձ վող գումարներով ամենակուսակցա կան թերթի՝ «Հայաստանի Հանրապե տություն» պետական պաշտոնաթերթի երեկվա համարում, «Վախճանի սկիզ բը» վերնագրի եւ «Ազգը» կուսակ ցականանում է» ենթավերնագրի տակ Եվգենի Կուրղինյան անունով մեկը հոդված է ստորագրել մեր թերթի 17 մա յիսի համարում հրապարակված «Փոր ձում են խալտ լռեցնել Ազատ մամու լը» խորագրով խմբագրականի դեմ: Այդ խմբագրականում, եթե հիշում է ընթերցողը, մասնավորապես մտահո գություն էինք հայտնել վերջերս տար բեր խուտումներով մեր թերթի աշխա տակիցներին մեզանից «գողանալու» եւ նրանց նույն՝ պետական պաշտոնա թերթին հանձնելու ՀՀ նախագահի գրասենյակի գործունեության առիթով, այդ փաստը դիտելով որպես Հայաստա նում ազատ մամուլը կաշկանդելու, ընկճելու, ընդհուպ լռեցնելու մի նոր փորձ:

Եվգենի Կուրղինյանը շրջանցելով վերոհիշյալ փաստը, մեզ մեղադրում է, որ նույն խմբագրականում շրջանցել ենք մեր թերթի նախկին խմբագիր Համ լետ Գասպարյանի պարագան: «Շա րադրելով աշխատակիցների հեռացու մի խրոնոլոգիան, գրում է նա, թերթը, սակայն երբեք անգամ մի հնարով «մոռանում է» եւս մեկ իր հեռացած աշխատակցի մասին՝ հեռացում, որ նախորդեց վերոհիշյալներին եւ որը սկիզբ հանդիսացավ ամբողջ գործըն թացին», եւ սկսում շարադրել մի պատմություն, որը, մեղմ ասած, մտա ցածին է երբեք ամբողջովին եւ նպա տակ ունի մեզ նեղկուսակցականու թյան մեջ «բռնել»: Սակայն, հան գիստ, չենք պատրաստվում փորձության ենթարկել մեզ եւ փորձել մեկ առ մեկ հերքել դրանք: Հ. Գասպարյանն այս թերթում վաստակ ունի, հետեւաբար մենք չենք կարող «ընտանեկան» մեր խոհանոցը բացել ի ցույց ամենքի: Այլ միայն կարող ենք շնորհակալություն հայտնել հոդվածագրին, նրա ուշիմու թյանը, որ ճիշտ կռահելով մեր «վերո հիշյալ» մյուս 4 աշխատակիցների հե ռանալու ներքին դրդապատճառը, նրանց հարցը առնչել է մեր նախկին խմբագրի պարագային: Այո, դրանք սերտորեն առնչվում են իրար, քանի որ մտահղացվում են նույն գրասենյակից եւ իրականացվում նույն ձեռագրով եւ գրեթե միեւնույն... խուսափներով:

Աղացու՞յցը մեր ասածի: «Ազգի» նախկին խմբագիրը հենց այսօր, երե ւի այս պահին Երեւանից թռչում է Փա րիզ՝ որպես Ֆրանսիայում ՀՀ դեսպա նատան առաջին քարտուղար...

Անշուշտ, մենք շոյված ենք, որ մեր աշխատակիցներին գնահատում են այսքան եւ հրավիրում դիվանագիտա կան տարբեր պաշտոնների: Սակայն, ու նենք մեկ, ավելի ճիշտ՝ երկու խնդրանք. այս թերթում նրանց աշխատած ժամա նակահատվածում անպարկեշտության չմ ղել նրանց եւ երկրորդ՝ դիվանագիտա կան աշխատանքի չհրավիրելու դեպ քում նրանց, ի սեր Աստծո, չտանել «Հա յաստանի Հանրապետություն» թերթի գերկուսակցականացված ճահիճը:

Ինչ վերաբերում է հոդվածագիր Ե. Կուրղինյանին, ճիշտն ասած, մենք նրա նից չէ, որ ակնկալում էինք «բացաս տություն» լսել մեր բարձրացրած հար ցի շուրջ:

ՀՌԱԿ-ը ներկայացրեց իր նախընտրական պլատֆորմը

Սկիզբը էջ 1

Լրագրողները կարեւորեցին՝ նախ եւ առաջ հայ ազգի շահերը թե՞ Հա յաստանի ազգաբնակչության շահե րը եւ առաջ՞ն նրանք համընկնում են: Ընդունելով հանդերձ, որ պետության եւ ազգի շահերը ինչ որ տեղ նույ նանում են, պարոն Պետրոսյանը այն կարծիքին էր, որ ազգային շա հը ավելի լայն հասկացություն է, քան պետության շահը, որն արտա հայտում է հանրապետության նրա ազգաբնակչության շահերը:

Լրագրողներին զանկացան ծանո թանալ նաեւ հանրաքվեի դրված Սահմանադրության նախագծի վե րաբերյալ ՀՌԱԿ-ի ազատական կուսակցության տեսակետին: Պարոն Միրզախանյանը խոստովանեց, որ ի տարբերություն մյուսների, ռամկավա րությանը խորթ է այս կամ ոչ սահ լու կտրուկությունը. սակայն այդ հար ցի վարչությունը բերել է նրան, որ պարտավոր են պատասխանել: Տեղե կացվեց, որ պարոն Պետրոսյանը Սահմանադրության վերաբերյալ հատուկ կարծիքով հանդես է եկել խորհրդարանում եւ նշել, որ Սահմա նադրության մեջ իրենց համար ա նընդունելի գլխավորապես երեքն են: Առաջին իշխանության բաժան ման տեսակետից պահպանված չէ հավասարակշռությունը. երկրորդ ա ռանց հակակշռող օրենքի, անընդու նելի է նախագահին օժտել Ազգա յին ժողովի ցրելու լիազորություննե րով. երրորդ տեղական ինքնակառա վարումը փոխարինված է կենտրո նացված պետական ղեկավարու թյամբ: Այդուհանդերձ, պարոն Պետ րոսյանը նաեւ հայտնեց, որ հնարա վոր է միջոցով հնարավորություն կունենան շտկել այդ եւ մյուս բոլոր թերությունները: Տեղեկացվեց նաեւ, որ Սահմանադրությունը քննարկել է նաեւ կուսակցության հանրապե տական ժողովում, քննարկման վերա բերյալ շրջաբերականներ է ուղարկ վել բոլոր ակումբներին ու շրջանա յին կազմակերպություններին եւ հոյս հայտնեցին, որ 10 օրից, պա տասխանները ստանալուց հետո, կձե ւավորեն իրենց վերջնական կարծի քը: Սակայն, կարծում եմ, որ նման թերություններով հանդերձ, Սահմա նադրություն ունենալը պայմաննե րում Հայաստանը ավելի վատթար վիճակում չի գտնվի, քան այսօր է: Նվ երկրորդ հայտնի չէ, թե հիմնական օրենք երբ կհի ունենալու. «խնդ դա մեզ համար լուրջ հարց է եւ մենք չենք կարող միանգամից ոչ ասել», ավե լացրեց պարոն Պետրոսյանը:

Հայտնեցին նաեւ, որ իրենց համար անընդունելի է Սահմանադրությու նը հանրաքվեով անցկացնելու տար բերակը եւ դրա համար շատ ավելի աղյուսակներ ձեւեր կային:

Հետաքրքրական է նաեւ Հայ դատի պաշտպանության հարցում Ռամկա վար ազատական կուսակցության տեսակետը, հատկապես այն ժամա նակ, երբ նրանք կառավարության մաս կկազմեն»: Հայ դատը մեր ազ գային հիմնահարցն է եւ անկախ նրանից, թե ընդդիմություն կլինենք, թե կառավարության հետադրված ենք Հայ դատը: Երբ ՀՌԱԿ-ը դառնա րի հետադրել Հայ դատը, որպես ազ գային միավոր կդառնալ գոյություն ունենալուց: Նվ այդ հիմնախնդրի վրա է խարսխված մեր գործունեու թյունը, լինի դա Հայաստանում, թե սփյուռքում, պատասխանեց ՀՌԱԿ ատենապետը: Ավելացվեց նաեւ, որ լրջորեն անհանգստացած են ողո ղակի քաղաքական շրջանակների, ինչպես նաեւ իշխանության մար մինների կողմից Հայ դատի հիշատա կության, քաղաքական հարցի վերածե լու մտադրություններից: «Հայ դատը այն խնդիրն է, որով պետք է ծնվի եւ ապրի յուրաքանչյուր հայ», եզրա կացրեց պարոն Միրզախանյանը: Ռուբեն Պետրոսյանը կարեւորեց այն հանգամանքը, որ Սահմանադ րության նախագծում փոփոխություն նե ստեղծակոլ ազնուամենայնիվ Հայ դատը նույն ձեւով հիշատակ վեց:

Ասուլիսը վարող «Պայքար» ամ սագրի գլխավոր խմբագիր Հարու թյուն Կարապետյանը հարկ համա րեց ներկայացնել ՀՌԱԿ համա մասնական ցուցակում տեղ գրաված առաջին երեք թեկնածուներին՝ Ռու բեն Միրզախանյան, Ռուբեն Պետ րոսյան, Ֆրանկո Գոլպարյան: Այ նուհանդերձ, պարոն Միրզախանյա նը մանրամասնորեն ներկայացրեց իրենց 40 հոգանոց համամասնա կան ցուցակը. որի միակ թերի կող մը համարեց կին թեկնածուների պակասը՝ ընդամենը 2-ն են: Նշ վեց, որ 39-ը ունեն բարձրագույն կր թություն, իսկ մեկը դեռեւս ուսանող է. մոտ կեսն ունեն տարբեր կարգի խորհուրդներում աշխատանքի փորձ, մեծ տեղ է հատկացված 4-րդ իշխա նությանը՝ ժուռնալիստական կոր պուսին, թեկնածուներից 37-ը ՀՌԱԿ անդամներ են, կան ազատ ձեռներեցներ, իրավաբաններ, տնտե սագետներ, քաղաքագետներ եւ այլն:

Վարչության ատենապետ հան գամանալից անդրադարձավ նաեւ ԿԸՀ-ի կողմից բռնադատ եւ կենտրո նացված ապօրինական որոշումնե րին, հատկապես կիրառվելիք ընտրակարգերում եւ գրասենյակում նոր տեղամա սերի ավելացման փաստին:

Հ. Կարապետյանը ՀՌԱԿ-ի անու նից ջերմորեն շնորհավորեց ԽՍՄ-ի մրցանակին արժանացած լրագ րողներ Հակոբ Ասատրյանին եւ Ա րամ Աբրահամյանին:

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Հայաստանի մտավորականների միության հայտարարությունը

Հայաստանի մտավորականների միու թյունը ի պատասխան մայիսի 17-ին ՀՀ Գերագույն խորհրդում հանրապե տության նախագահի ելույթի, մասնա վորապես՝ ՀՅԴ կուսակցության կող մից իրականացված քաղաքական սպանությունների եւ այլ հանցագոր ծությունների նկատմամբ մտավորակա նության կրավորական դիրք գրավելու մեղադրանքի, հանդես է եկել հայտա րարությամբ:

Միությունը, Հայաստանի մտավորա կանության հոծ բանակի անունից ի րեն իրավունք վերապահելով, հարգե լով ՀՀ նախագահի անձը եւ հասկա պես պետությունը խորհրդանշող նրա պաշտոնը, գտնում է, որ իրավախախ տումների, հանցագործությունների, օ րինականության՝ եւ անօրինականու թյան խնդիրը պետք է հետաղնդվի եւ հաստատվի արդարադատության ինստի տուտների կողմից եւ հետեւելով անմե ղության կանխավարկածի ժողովրդա վարական սկզբունքին, եզրահանգում ներ կարելի է անել միայն դատարանի որոշումից հետո:

«Մենք ցավով ենք արձանագրում այն փաստը, ասված է հայտարարու թյան մեջ, որ քաղաքակիրթ ժողովուրդ ների կողմից մերժված եւ հենց մեր հարեւան ժողովուրդների կենսավոր ծով հաստատված կործանարար ճանա պարհից խուսափելու փոխարեն, ժո ղովրդավարական եւ համամարդկա յին արժեքներ վկայակոչող նախագա հը ինքն է սրում ներքաղաքական ան հանդուրժողականություն եւ ծախո ղում բազմակարծության վրա հիմն ված քաղաքացիական հասարակու թյան կայացման ամեն մի հնարավո րություն»:

Ըստ հայտարարության, յուրայիններ րին պաշտպանելու նպատակով ընտր վում է նախահարձակ լինելու մարտա վարություն, եւ այս ամենն էլ վերջին հաշվով ուղղված է ոչ թե մասնավոր քաղաքական ուժի, այլ հլու կամակա տարի եւ ստրուկի դերի հետ չհամա կերպվող ժողովրդի դեմ:

Հայաստանի մտավորականների միությունը դիմում է իշխանություննե րին եւ ՀՀ նախագահին, կոչ անելով զերծ մնալ պետության ուժային եւ այլ լծակները օգտագործելու գայթակղու թյունից, հորդորում է քաղաքական պայքարում ծառացած հիմնահարցերը լուծել օրինական միջոցներով եւ հա մընդհանուր հանդուրժողականության մթնոլորտում հաստատել ազգային հա մաձայնություն եւ համերաշխություն:

Իրան-Հայաստան պայմանագիրը Արեւմուտքի գնահատմամբ

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐՔ: 1966 թ. հե տո առաջին անգամ Իրանը ուրիշ պե տության հետ գազի վաճառքի պայմանա գիր է ստորագրել: Հայաստանի եւ Իրա նի համաձայնագիրը այսպես մեկնա բանեց ամերիկյան «Փլաթս օյլգրամ նյուզ» թերթը մայիսի 22-ի համարում: Իրանի եւ ուրիշ երկրների միջեւ այդ կարգի բոլոր նախորդ բանակցություն ները հուսադրերից այն կողմ չէին ան ցել: Բացի դրանից, դա նախկին խորհրդային հանրապետության այդօ րինակ առաջին համաձայնագիրն է ԱՊՀ-ի մեջ չմտնող երկրի հետ, ընդգ ծում է Փարիզի «Պետրո ստատեժի» վերլուծական կենտրոնը:

40 մլն դոլլար արժողությամբ 134 կմ-անոց գազամուղը կապահովի Հա յաստանի տարեկան 5 մլրդ խմ ընդհա նուր պահանջմունքի 20 տոկոսը:

Արեւմուտքի փորձագետները նշում են, որ նախկինում Ղարաբաղի հակա մարտության պատճառով կասեցված հայ-իրանական տնտեսական շփումնե րը բուռն զարգացում ստացան այն բա նից հետո, երբ Ադրբեջանը ԱՄՆ-ի ճնշ մամբ խզեց նավթային պայմանագի րը Իրանի հետ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ղալթախչյանը հայտնել է ոչ թե իր, այլ Սեդրակյանի կարծիքը

«Ազգի» երեկվա համարում լույս տեսած «Սեփականաշնորհված օբյեկտներում մեծ փաթեթներ ի հայտ չեն եկել» նյութում որն. Ղալթախչյանն արտահայտել է ոչ թե իր, այլ ֆոնդային բորսայի տնօրեն Սեդրակ Սեդրակյանի կարծիքը, այն է, թե նշված 10 ձեռնարկություններից միայն 4-ում կլինի բաժանորդագրու թյուն, իսկ մնացած 6-ում չի լինի, որովհետեւ դրանք լավ ձեռնարկություններ չեն:

Սեփականաշնորհված է 771 «փոքր» օբյեկտ

ՀՀ կառավարության առընթեր պետական ունեցվածքի հաշվառման եւ ապա պետականացման վարչության տվյալների համաձայն, այսօրվա դրությամբ գնա հատված է 1226 «փոքր» օբյեկտ՝ 2 միլիարդ 546 միլիոն 303 հազար 193 դրամ ընդհանուր արժողությամբ: Պետբյուջեի հաշիվ հաշվին է փոխանցված 1 միլիարդ 594 միլիոն 240 հազար 984 դրամի գումար, որից 109 միլիոն 530 հազար 984-ը՝ դրամով՝ 1 միլիարդ 484 710 հազարը՝ հավաստագրերով: Սե փականաշնորհված է 771 «փոքր» օբյեկտ, այդ թվում 514-ը՝ ընթացիկ տարում: Աճուրդային վաճառքի է ենթակա 185 օբյեկտ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Դպրոցներում պարապմունքները կավարտվեն հունիսի 10-ին

ՀՀ հանրակրթական միջնակարգ դպրոցի ուսումնական պարապմունքները բո լոր դասարաններում կավարտվեն հունիսի 10-ին, իսկ քննությունները կսկսվեն հունիսի 14-ից: Այս մասին տեղեկացրել է ՀՀ լուսավորության նախարարու թյան գլխավոր տեսչության պետ Նորայր Ղուկասյանը:

ՆՏ

Ըստ մարդկային զարգացման չափանիշների՝ Հայաստանը տեղ է գրավում աշխարհի երկրների առաջին հարյուրյակի վերջում

Մայիսի 24-ին կայացավ Մարդ կային զարգացման Հայաստանի ազգային զեկույցի պաշտոնական ներկայացումը: ՄԱԿ-ի զարգաց ման ծրագրի Հայաստանի ներկայա ցուցիչ Կլոդ Բեկոն նշեց, որ նման զեկույցներ ներկայացնում են ԱՊՀ-ի եւ Արեւելյան Եվրոպայի անցումային տնտեսություն ունեցող երկրները: [illegible] պատրաստվում են ոչ թե կառավարության, այլ ան կախ փորձագետների կողմից եւ նե րառում են այդ երկրների տնտե սական եւ սոցիալական հնարավո րին չափ իրական պատկերի ստեղծ ման նպատակ: Այդ զեկույցների անհրաժ[illegible] [illegible] [illegible] երկրներում դեռեւս չկա ազգի պա հանջների համապատասխան վի ճակագրական ծառայություն: ՀՀ է կոնոմիկայի նախարար Արմեն Ե ղիազարյանը գոհունակություն հայտնեց այն առթիվ, որ զեկույցի հիմնական դրույթները համընկնում են կառավարության տեսակետների հետ, ինչը, նրա կարծիքով, նշանա կում է, որ կառավարության ընտրած տնտեսական քաղաքականությունը հիմնականում ճիշտ է: Դրա հետ մեկտեղ նա խոստովանեց, որ զեկույ ցը անձամբ իրեն շատ օգտակար տե ղեկություններ եւ մտքեր է տվել: Ըստ զեկույցի պատրաստման համակար գող Ալեքսանդր Աղաբեկյանի, զե կույցում հաշվարկված է Հայաս տանի Հանրապետության մարդկա յին զարգացման համարիչը (մի չափանիշ, որը հաշվարկվում է եր նելով տվյալ երկրում մեկ շնչին ընկ նող համախառն ազգային ար դյունքից, մարդկանց կյանքի միջին տեւողությունից եւ նրանց կրթական մակարդակից): Ըստ այդ համարիչի, աշխարհի երկրների շարքում Հա յաստանը 1994թ. տեղ է գրավել երկ րորդ հարյուրյակի սկզբում (100 եւ 110 համարների միջեւ): Սակայն ըստ զեկույցի հեղինակ փորձագետ ներից մեկի՝ պրոֆեսոր Սուրեն Կա րապետյանի գնահատականի, Հա յաստանը զբաղեցնում է 84-րդ տե ղը, Չինաստանի եւ Զիմբաբվեի մի ջեւ: Հիշեցնենք, որ ըստ ՄԱԿ-ի կենս ունակայանի հաղորդման, 1993 թ. Հայաստանը գտնվել էր 53-րդ տեղում, ինչը մասնագետների գնահատմամբ, իրականի համեմատ չափազանց լավատես թիվ էր:

ՆՏ

ՀԱՆՐԱՀԱՎԱՔ

Մայիսի 26-ին, ժամը 17.30-ին, Անկախության հրապարակում կկայանա ԱԻՄ-Ք-ի հրավիրած հերթական հանրահավաքը:

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ե տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (7 8852) 151065
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՍԱՄՎԵԼ ԴԻԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ տառաձեւերը ՊՕՂԷԼ ՊԱԼԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային սարքավորումը
«Ազգ» թերթի
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Չկամենալով վիճարկել Հայաստանի երկաթգծի ոլորտի լավատեսությունը, փորձենք հեռահար հայացքով հետեւել ադրբեջանական քաղաքական մտքի եւ քաղաքական մեխանիզմի շարժմանը, հենվելով վերջին օրերի ռուսական նյութի վրա: Այնժամ, թերեւս ավելի հեշտ կլինի գնահատել 1991 թվականից շրջափակման մեջ հայտնված Հայաստանի համար դժվարին կացությունից դուրս գալու ցանկալի ելքի իրական եւ անիրական եզրերը, ինչպես նաեւ հայ ադրբեջանական շփումների հեռանկարային օգտակար գործոնու-

Հայաստանի:

Վերջին տարիների փորձի հիման վրա կարելի էր ոգնել, թե նման ապաշնորհությունը մեկ հիմնական նպատակ է հետապնդում՝ շեղել միջազգային կարծիքը հայկական խաղաղ բնակավայրերի դեմ նախահարձակ յայտնագործությունների գործերից: Տխրահռչակ Լեյլա Յունուսովայի ժամանակներում նման քաղաքականությունը, օրինակ, սկսվում էր կարճիկներից, մինչեւ վերածվում էր հեղեղի, իր հետ բերելով նաեւ ճանապարհին հանդիպած ամեն ինչ:

Սակայն, մայիսի 18-ին Ռուսաստանի արտգործնախարարությունում խոսքը անցում է դարձնում միջազգային տարբեր ատյաններում ընթացող բանակցությունների ընթացքում:

Հետեւաբար չի կարելի միանշանակ ոգնել, թե ադրբեջանական վերջին շրջանի քաղաքականությունն արտահայտում է այդ երկրի ղեկավարների մշակված ամբողջական քաղաքականությունը: Դա կարելի է պայմանավորել միայն հայ-ադրբեջանական բանակցություններում փակուղային իրավիճակից դուրս գալու հանգամանքով:

Ինչ վերաբերում է Ալիեւի հայտարարությունից ընդդեմ եզրակացու-

ՀԱԿԱՍԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ադրբեջանական խոստումների եւ զրպարտությունների մասին

Օրերս Օսլոյում տեղի ունեցավ ԱՊՀ երկրների երկաթուղիների ղեկավարների հերթական հանդիպումը, որին մասնակցում էր նաեւ Ռուսաստանի Հանրապետության հաղորդակցության նախարար Գենադի Ֆադեեւը: Ռուսական կողմից խորհրդակցությանը մասնակցած «Երկաթուղի» ընկերության տնօրեն Վլադիմիր Սարկիսովը հայտնեց, որ աշխատանքային երեք հանդիպումներ եւ երկաթգծերի ղեկավարների միջեւ սկզբունքային համաձայնություն է կայացել Վրաստանի եւ Ադրբեջանի տարածքով հայկական երկաթուղին վերագործարկելու հարցի շուրջ: Համաձայնությունը ընդունել տալու նպատակով որոշվել է դիմել Անդրկովկասի երեք հանրապետությունների ղեկավարներին: «Երբ Ադրբեջանը տա իր վերջնական համաձայնությունը, ապա այդ շարժված կարելի է համարել», հայտարարեց Վլադիմիր Սարկիսովը:

թյան գործակիցը:

Քաղաքացիության ամենաակտիվ ձայնը «Ազգ» օրաթերթում տպագրված թարմակոշ Անաստոլ ռուսական գործակալության Բաքվի գրասենյակի մայիսի 23-ի հաղորդումն էր այն մասին, թե իբր Հայաստանի զինված ուժերը պատրաստվում են գրավել Խանլարի եւ Գետաբեյի շրջանները: Իր հայկական զորամիավորումներ կրում էին «հարձակողական բնույթ»: Այստեղ, որպես հիմնավորող փաստ, նշվում է, որ «Հայաստանի պաշտպանական» Չարի Բալայանը մայիսի 9-ին Ստեփանակերտում այդ առիթով «հրձիգ» բնույթի ելույթ է ունեցել: Ավելի վաղ նախորդել էր Թուրան գործակալության լրատվությունը, որ հաղորդում էր, թե շարունակվում է հայկական զորերի ակտիվ տեղաշարժը Ադրբեջանի ողջ սահմանի երկայնքով: «Վերջին մի քանի շաբաթվա ընթացքում (լրատվությունը ստացվել է մարտի 29-ին-Գ.Մ.) Ռյազանից, Տուլայից եւ Վորոնեժից Վրաստան են փոխադրվել ռուս գեներալային զորեր: Դրանց հիմնական մասը գտնվում է Վրաստանի Վաղիանի եւ Մառնեուլի շրջաններում»: Ըստ ադրբեջանական աղբյուրների, այդ ուժերն ամենայն հավանականությամբ հետագայում կտեղափոխվեն

ԼՂՀ հակամարտության դադարեցման քաղաքական համաձայնագրի կնքման շուրջ ընթացող բանակցությունների արդյունքներից կարելի է ենթադրել, թե ադրբեջանական համառաբար փախուստ դիմելով այնքան էլ չէր վկայում նրանց ազգային հետաքրքրությունների մասին: Մանավանդ, երբ հուշի առնենք, որ Ադրբեջանի ներկայացուցիչները համաձայն էին անգամ ամենաքնային փաստաթուղթ ստեղծել արտգործնախարարությունում՝ քննարկվող հանրահայտ 5 հարցերի վերաբերյալ:

Ադրբեջանական վերջին քաղաքականության արմատները ավելի շատ ծանրակշիռ են: Բանն այն է, որ քաղաքական դիտողների եւ փորձագետների կարծիքով տարբեր մակարդակի բանակցությունների ընթացքում ցանկացած հարցի վերաբերյալ ադրբեջանական պաշտոնական կողմերից ստացված դրական ելուզակները մեծ մասամբ չեն իրականացել ոչ այնքան դրանց ստորագիր լինելու, որքան այն պատճառով, որ այդ ելուզակները չեն համապատասխանել հաշվի առնված դիտորդների գործող քաղաքական տարբեր կլանների շահերին: Քաղաքական ներքին անկայունությունն Ադրբեջանում հաճախ նրա

թյունը, ապա այն կարելի էր եզրափակված համարել: Սակայն նույն ամբողջականացնելու նպատակով մենք վճռեցինք դիմել նաեւ Չարի Բալայանին, խնդրելով մեկնաբանել ադրբեջանական եւ թուրքական աղբյուրների տարածած լուրերը:

Պարոն Բալայանի խոսքերով, իր համար անիրական է դարձել այն, որ լրատվական այդ միջոցները «Բալայան» ազգանունն օգտագործում են զանազան առիթներով: Ստեփանակերտում այդպիսի ելույթ նա չի ունեցել: Ինչ վերաբերում է հայկական ենթադրյալ հարձակմանը, ապա երբ հարցին մոտենալու լինենք տրամաբանորեն, ապա պետք է ազատագրենք ոչ միայն Խանլարի, այլեւ Շահումյանի (ըստ ադրբեջանցիների Գետաբեկի) շրջանները, այլեւ հայկական շատ ու շատ այլ պատմական տարածքներ, որոնք մեզ համար տարածք լինելուց զատ, հայրենիք են:

Մնում է եզրակացնել, որ ադրբեջանական քաղաքական մեխանիզմը կամ փչված է ընկել, կամ էլ պատասխանել են բոլորը: Քանի որ այն այլեւս դադարել է ծառայել իր ժողովրդի իրական շահերին եւ անտարբեր առաջնորդներով ղեկավարվում է միայն սեփական ժողովրդին:

ԳԱԳԻԿ ՄԱՐՏԻՆՅԱՆ

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Կունենա՞նք մենք սեփական օծանելիքներ

Բույսերի հիդրոպոնիկ (անհող) արտադրության փորձերը Հայաստանում սկսվել են 1956 թվականից, ակադեմիկոս Գագիկ Դավթյանի գլխավորությամբ: Նախկին լաբորատորիայում, որն ընդլայնվել եւ ինստիտուտ է դարձել, այժմ մշակվում եւ արտադրության մեջ ներդնելու են պատրաստ 45-50 տեսակի տարբեր բույսերի հիդրոպոնիկ արտադրության կենսատեխնոլոգիաները: Ինստիտուտը Երեւանում եւ Էջմիածնում ունի 3,8 հեկտար հիդրոպոնիկ պլանտացիա, ջերմատնային հիդրոպոնիկում, որը վերջին շրջանում հոսանքի անկանոնության պատճառով դադարել է գործել: Փորձակայան կա Դիլիջանում, որտեղ զբաղվում են հիմնականում դեղաբույսերով, որոնք դժվարությամբ են հարմարվում Արարատյան դաշտավայրի կլիմային: Անհող եղանակով կարելի է աճեցնել ցանկացած բույս՝ լինի ծառ թե հատապտուղ, եւ բոլորովին դրանց որակական ու համային հատկությունները չեն տուժի: Հիդրոպոնիկ պայմաններում ցանկացած մշակաբույսի համար ստացվում է 3-10 անգամ ավելի արդյունք, քան նույն չափի հողատարածքում: Ինստիտուտը փորձում է ընդլայնել արտադրատարածքները: Հանրապետության 30 հազար հեկտար աղուտ եւ ալկալիացված հողերի մելիորացումը համարելով հողագիտության եւ ագրոքիմիայի ինստիտուտի խնդիրը, հիդրոպոնիկայի ինստիտուտը ցանկություն ունի դրանց ընդամենը 1000 հեկտարի կամ ավազուտ, քարքարոտ եւ բաց հանքերից մնացած տարածքների վրա ստեղծել նոր հիդրոպոնիկումներ: Օգտագործել կարելի է նաեւ կառուցվելիք գործարանների տանիքները՝ ջերմոցային հիդրոպոնիկումներ ստեղծելու համար: Քանի որ արտադրության կազմակերպումը կապիտալ մեծ ներդրումներ է պահանջում, ապա հիդրոպոնիկայի ինստիտուտը նպատակահարմար է գտնում առավելապես զբաղվել բանկարժեք, բացառիկ, փոխարինում բույսերով, ինչպիսիք են դեղատու, ներկատու, եթերայուղատու բույսերը: Գիտական մտքի, մշակումների ապարատում ամենակայորեն առաջեւում լինելով, կիրառման հարցում մենք անհուսալիորեն ետ ենք մնում: Մի ուրիշ անհեթեթ իրավիճակ էլ է առաջանում: Հայաստանի տնտեսության տարբեր ոլորտներում միջազգային բանկերից եւ կազմակերպություններից ստացված գումարները հաճախ կիրառվում են եվրոպական կամ ամերիկյան կողմի առաջարկությունները տեղայնացնելու համար, մինչդեռ կան մեր մասնագետների վաղուց մշակած ծրագրերը:

Նախկինում ինստիտուտը համագործակցել է «Երեւանկիտայանին», «Ձարմահին» գործարանների, Կիեւի բակլ տերիալ պատրաստուկների կոմբինատի եւ այլոց հետ: Այսօր փորձ է արվում վերականգնել արտադրության ավանդույթները: Այդ առթիվ ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայից գյուղատնտեսության նախարար Աշոտ Ոսկանյանին հղված նամակում հայտնվում են հետեւյալ նկատառումները, որ օգտագործելով համեմատաբար փոքր տարածքներից տնտեսական ավելի մեծ արդյունք քաղելու հիդրոպոնիկ եղանակի հնարավորությունները, անհրաժեշտ է ուշադրություն դարձնել դեղաբույսերի, եթերայուղատու մշակաբույսերի, ներկատու, համեմունքային բույսերի, մի շարք արժեքավոր ծառաբույսերի տնկանյութերի մշակմանը եւ, համապատասխանաբար, դեղամիջոցների, օծանելիքների, ներկանյութերի, համեմունքների եւ տնկանյութերի արտադրության ստեղծմանը:

Գործնական նշանակություն ունեցան ՀՀ ԳԱԱ պատվիրակության այցելությունները Չարենցավան՝ ԱՄՆ եւ մոտ մեկ ամիս առաջ՝ Ճապոնիա: «Ոսկե գավաթ ՀՀ ԳԱԱ» կնքված պայմանագիրը հիմք է դնում համագործակցության, որի նպատակն է դեղաբույսերի արտադրությունը: Ճապոնական կողմը կֆինանսավորի նաեւ համատեղ այլ ձեռնարկումներ:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

«Օգնություն մանկապարտեզներին» ծրագիրը շարունակվում է

Հայ Առաքելական եկեղեցու ԱՄՆ-ի Արեւելյան թեմի Հայ օգնության ֆոնդը շարունակում է «Օգնություն մանկապարտեզներին» ծրագիրը, որի շրջանակներում սննդամթերք է հասկացվում Երեւան քաղաքի բոլոր մանկապարտեզներին: Այս ծրագրի նպատակը երեխաների համար անհրաժեշտ սննդամթերքի մի մասի ապահովումն է մինչեւ օգոստոսի 31-ը:

Յուրաքանչյուր երեխային հասկացվում է օրական 95 գ մթերք (25 գ լոբի, 25գ ոսպ, 25 գ կարի փոշի եւ 20գ հալած յուղ): Հաշվարկները կատարված են ելնելով ՅՕՖ-ի սննդամթերքի պաշարներից եւ մանկապարտեզների համար սննդի սահմանված չափաբաժիններից: Սնունդ կստանան նաեւ մանկապարտեզների աշխատողները՝ մանկապարտեզում սնվելու պայմանով:

Բաշխումն իրականացվում է ըստ փուլերի: Մինչ այսօր օգնություն են ստացել մայրաքաղաքի Արաբկիրի, Խորհրդային եւ Շենգավիթի շրջանների մանկապարտեզները: Նախատեսվում է ծրագիրն ավարտել մինչեւ մայիսի 31-ը:

Երիկամների փոխպատվաստման զարգացումը անհրաժեշտություն է

Հիվանդ երիկամներով երեխաների թիվը Հայաստանում վերջին տարիներին կտրուկ աճել է: Մասնագետները դա բացատրում են սոցիալ-տնտեսական վիճակով, երեխաների թերսնուցմամբ եւ այլն: «Արաբկիր» մանկական կենտրոնը, որը մասնագիտացված է երիկամային հիվանդություններով տառապող երեխաների բուժմամբ, այսօր գերծանրաբեռնված է: Կենտրոնի նեֆրոլոգիայի բաժնի վարիչ Գայանե Ազատյանի տվյալների համաձայն, ներկայումս բաժանմունքում բուժվում են 32 հիվանդ երեխա: Վերջին տարիներին մի քանի անգամ ավելացել է սուր նեֆրիտով հիվանդ երեխաների թիվը: Եթե 1993 թ. բաժանմունքում բուժվել են 33 սուր նեֆրիտով հիվանդ երեխա, ապա 1994 թ.՝ 101: Ըստ Գ. Ազատյանի, վիճակագրական տվյալների համաձայն, երեխաների 2-3 տոկոսի մեջ առաջանում է խրոնիկական նեֆրիտ, ինչը հետագայում հանգեցնում է երիկամային անբավարարության: Այս հիվանդությամբ տառապող երեխաները, փաստորեն, հետագա ողջ կյանքն անց-

կացնում են հիվանդանոցում՝ չունենալով սովորական դպրոց հաճախելու հնարավորություն:

Ստեղծված իրավիճակում անչափ կարեւորվում է հիվանդ օրգանի փոխպատվաստումը: 1991 թվականից Հայաստանում վերսկսեց գործել երիկամների փոխպատվաստման ծրագիրը (ԵՓԾ), որը ընդհատվել էր ֆինանսական պատճառներով:

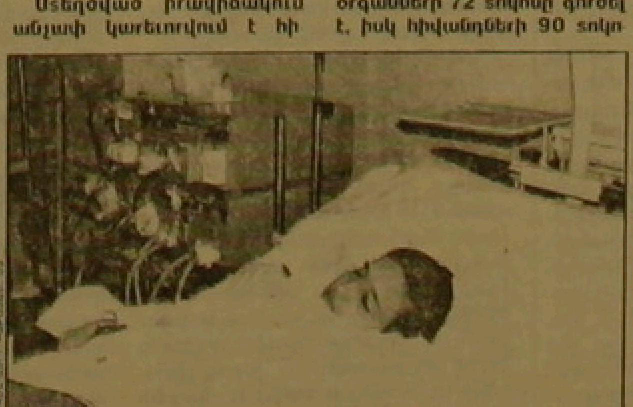

Կենտրոնի հեմոդիալիզի բաժանմունքի վարիչ Արթուր Սեւլիֆջանյանը հայտնեց, որ 1994 թ. մայիսից մինչ այժմ կենտրոնում իրականացվել է մոտ 20 երիկամային փոխպատվաստում: Վիրահատություններից հետո փոխպատվաստված օրգանների 72 տոկոսը գործել է, իսկ հիվանդների 90 տոկոսը մնացել է կենդանի (1986-1989 թթ. կենտրոնում իրականացված 26 վիրահատությունների արդյունքները համապատասխանաբար եղել են 56 եւ 72 տոկոսը):

Ըստ Ա. Սեւլիֆջանյանի, դոնոր օրգանները Հայաստան են ներմուծվում հիմնականում Սանկտ Պետերբուրգի կենտրոնից: Հայաստանում երիկամների փոխպատվաստումների իրականացմանը ներկայումս խանգարում են իրավական եւ ֆինանսական խնդիրները:

Ա. Սեւլիֆջանյանը հայտնեց, որ այս ծրագիրը հաջողությամբ զարգացնելու նպատակով «Արաբկիր» կենտրոնը ՀՀ առողջապահության նախարարությանն է ներկայացրել հետեւյալ առաջարկությունները.

1. ՀՀ Գխ-ում ընդունել օրենք դոնոր օրգանների մասին,
2. ԵՓԾ-ն փոխադրել վճարման հիմքի վրա,
3. Դոնոր օրգանների ներմուծումը կազմակերպել արտահովագրական ընկերությունների միջոցով,
4. Ստեղծել ԵՓ կենտրոն չափահասների համար,
5. Երիկամների փոխպատվաստումն իրականացնել ազգակից դոնորների միջոցով,
6. Ստեղծել դոնորական օրգանների ծառայություն,
7. Զարգացնել Ռուսաստանի կենտրոնների հետ համագործակցությունը:

Մինչ այդ արդեն հինգերորդ տարին է, ինչ «Արաբկիր» կենտրոնում գործում է հիվանդանոցային դպրոց, որտեղ ներկայումս սովորում են երիկամային անբավարարությամբ տառապող 7-15 տարեկան 20 երեխա:

Դպրոցը Սորոսյան երկրաշարժից հետո հիմնել է Շվեյցարական «Ուղիղ օգնություն Հայաստանին» (VAD) կազմակերպությունը, որը ներկայումս ապահովում է դպրոցը գույքով, գրենական պիտույքներով, գրականությամբ, մեթոդական ձեռնարկներով, իսկ հիվանդանոցը՝ դեղորայքով եւ բժշկական սարքավորումներով: Դպրոցի 10 ուսուցիչները վերապատրաստվել են Անգլիայում (հիվանդանոցային նմանատիպ դպրոցներ եվրոպայում գոյություն ունեն արդեն 40 տարի):

Հիվանդանոցային դպրոցի ծրագրի մեջ ընդգրկված են նաեւ արվեստի հատուկ դասընթացներ՝ նկարչություն, ասեղնագործություն, զոբելեն, կավագործություն եւ այլն: Արվեստի ուսուցիչ, նկարիչ Հարություն Սիմոնյանը նշեց, որ երեխաների մեջ կան նաեւ շատ շնորհալիներ:

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒՐԱԴՅԱՆ,
Նոյյան տապան

Հայաստանի հեռուստատեսության «Մայրաքաղաք» ստեղծագործական միավորման կիրակնօրյա «ԲԱՐԵՎ» ծրագիրը մայիսի 25-ին ժամը 15-ին Ձեզ հրավիրում է «Առագաստ» սրճարանի տարածք մասնակցելու անկախության օրվան նվիրված հանդիսությանը, որի տեսագրությունը եթեր կտրվի մայիսի 28-ին, «Բարեւ»-ի եթերաժամին:

Հասցեն՝ Իսահակյան փողոց

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ազգային

– Տէր հայր, ներկայումս դժուարին ժամանակներ ենք ապրում. ազգային վերազարթօնքը, ազգային ինքնագիտակցութեան ընթացքը նոր է սկսուել, շատ բարդութիւններ կան, հոգեւորականի դերը ժողովրդին ուղղորդելու համար մեծ ջանքեր են հարկաւոր, այսուհանդերձ հետաքրքրական է, թէ ինչ ձեւով է իրագործւում ձեր ճիզախմբեր կեանքի կազմակերպումը:

– Պայմանն չէ, որ ներկայումս հոգեւորականութիւնը գտնւում է անմխիթար վիճակում: Անմխիթար ինչ իմաստով. ապահովուած չենք, չկայ մի կանոնագրութիւն, որը պահպանի մեր գործերը. երբ վաղը, միւս օրը ես հուշանուած գտնեմ ծառայութեան ժամանակ: Հնարաւոր է, որ եկեղեցին մի ինչ-որ գումար տայ, բայց այսօր չգիտենք, որ երբ, ասենք ընտանիքներից, ապահովւում է հանգանակին (որ եւ չու-նեն. Ճանաչում եմ դեռ հանգա-ցեալ կարողիկոսի ժամանակ): Եր-բոր հոգեւորականը ապահովւում է ծխի կողմից մենակով, վարձա-տրում, երբ կատարւում է պատկ. ինքն է վարում: Այս ամէնի վրայ նա ստանում է մի խանդավառ գումար, ա-սենք ԱՄՆ-ում 2500 դոլար եւ ա-ւելի, նայած որ երկրում է, հա-մայնքն ինչ հնարաւորութիւններ ու-նի, ինչպիսի ծառայութիւն է մատու-ցում:

– Իւրաքանչիւր քհնյ ունի՞ իրենն մարդուն հնարաւորութիւն:

– Օրինակ վերցնենք Արարատեան թեմը, որը մինչեւ Վարդենիս է (այդ-տեղ ներս է որ չիներ). Արարատեան թեմը ներս է ընդգրկի Արարատեան դաշտը: Ամէն թեմ ունի իր դրամա-կանը (բիւջէ), բանկում ունի իր հա-շուածութիւն, բայց չկայ: Ներխեա-յականները հանրի հաղորներով բե-րում են ուխտով տարած զոհերը եւ բաժանում: Այցելում են տներ, շա-հագրգռում են մէկին մի ոչխար ա-լխում, մէկին 10 կգ բրինձով, երեւ-ղին փող են տալիս: Հիմա մենք էլ կարող ենք առել հոգիներ են գնում, մատղացուներով են զբաղւում: Բայց մարդիկ օգնութիւն են տալիս եւ խրախուսի են: Երբ մենք էլ ունե-նայինք այդ ամէնը մեր ձեռքի տակ

– Հայաստանի ժողովրդի մէջ մեծ տեղը չեն կազմում հաւատացեալ-ները եւ նրանց հիմնական մասը ունեւորներ են: Այնպէս որ նրանց նուիրատուութիւնը գումարի ձեւով մեծ լինել չի կարող: Այդ դեպքում ո՞րն է ելքը: Գուցէ եկեղեցին իրեն համահայկական հաստատութիւն դրսից կազմակերպի օգնութիւնը:

ԵԿԵՂԵՑԻ

Հայաստանի խահանաները ողորմելի վիճակի մէջ են ...

Հարցազրոյց Շահումեանի շրջանի հոգեւոր հովիւ Տէր Տիրայր Սահրադեանի հետ

Տէր հայր, տէր պապա, խահանա. մի խօսքով՝ եկեղեցու այն սպասաւորը, հասարակ գիւղա-ցը, որի վրա է դրված, ինչպես բոլոր պաշտամունքներում, աշխարհիկ հավատացյալը: Իսկ Հայոց եկեղե-ցին այսօր Հայաստանում պաշտամունքի մեջ է: Պաշտամունք ոչ միայն աղանդավորների եւ այլ եկեղեցիներ-րի հետ, այլ 70 տարիներից հետո իր վերագտած հոտին վերադարձնելու համար: Կաթողիկոս, ավետարանիչ-ները, առաջնորդ ու վարդապետ. եկեղեցու ողջ «հոգեւորականը» կարող է շատ լավ, շատ տպավորիչ խոսք-ներ տալ, համոզիչ ելույթներ ունենալ, ազդարիչ համեմատություններ ու զարդեր կազմակերպել, սակայն «պա-տերազմի» դիրքի տակի, դիրքի շահի գինվորը, այս պատերազմում խահանան: Իսկ այդ գինվոր-խահանան... Խոսքը տանք Շահումյանի շրջանի Հայ եկեղեցու ծխական խահանա Տէր Տիրայր Սահրադեանին:

Խահանայի ընտանիքը բաղկացած է 4-5 հոգուց, այդ գումարով ընտանի-քը կարո՞ղ է ապրել, թէ դա կը լինի ողորմելի ապրուստ: Դա մէկ: Ես որպէս հոգեւոր հովիւ այս շրջանի, իմ ստամոքսից ցած չունեմ ոչ մի լուման, որովհետեւ այցելութիւնների ժամանակ կարողանում ապրում ընտանիքներին օգնել, խեղճերին, ծե-րերին, հիւանդներին այցելութեան ժամանակ թէկուզ մի կտոր հաց տա-նեմ, տանեմ բաժանեմ այդ ծերերին: Չունեմ փոխադրամիջոց, որովհետեւ կարողանամ տեղաշարժուել եւ այ-ցելութիւններ կատարել: Չունենք նշանակուած ռոճիկներ: Վերջին ժամանակներս օգնութեան կարգով «Նաւեկ» հիմնարկն է Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսեանը բա-ցել եւ մի փոքր օգնութիւն է տալիս: Դա էլ ժամանակաւոր բնոյթ է կրում: Քահանաներն ապրում են մե-ծամասնական վարձատրութեամբ: Այ-սինքն այցելութիւնների ժամանակ ծխեր կատարելիս, դա լինի օրհնել, մկրտութիւն, մահուան արարողութիւն եւ այլն, խահանան կանչւում է եւ ժողովուրդը նրան խաչհամբոյր է տալիս, այսպէս են կոչում խաչհամ-բոյր եւ նուիրական են տալիս, որ գե-րեզմանն չէ, շատ գետնի է եւ անհամեմատ ընդ: Ողորմութեան նամ համարում մի տեսակ ողորմութեան համար մեր գոյու-թիւնը: Պատկերացրէք, երբ մարդը կանգնած ողորմութիւն է խնդրում, մէկը տալիս հայհոյում է, մեկը ու-րիշ աչքով է նայում, ինչպիսին որ-տեղ լինի հոգեւորականի վիճակը՝ նա կարո՞ղ է մտածել ժողովրդեան մա-սին, նա կարո՞ղ է մտածել ժողովր-դի բարեկեցութեան մասին, նա կա-րո՞ղ է մտածել հոգեւոր աճեցման մտածելու մասին, հոգեւոր կեանք, հոգեւոր ծոյս մտածելու մասին, զբաղուել նեխերանի դաստիարա-կութեամբ եւ այլն: Չի կարող: Երբ նա չի կարող իր ֆիզիկական պահ-պանել, իր գոյութիւնը պահպանել, չի կարող զբաղուել այլ գործունէու-թեամբ:

Սա է ներկայիս տխուր վիճակը, ո-րը շատ ցաւալի է եւ ցանկալի կը լինէր, որ սփիւռքում այնպիսի պայ-մաններ, ինչպէս, օրինակ, արտա-սահմանի հայկական ծխերում: Շատ լաւ, որ կարող է բաղկացած լինել 5-10 կամ 100 կամ աւելի մեծ թուով ընտանիքների եւ արտասահմանից էլ օգնու-թիւն է ստանում, առաջնորդը իր գործնէութիւնն է ծառայում խահա-նայից դարձի հետ: Բայց հոգեւորա-կանների մասին դեռ ոչ այսօր հոգ տանող չի եղել, ապստ չեն մտածել:

Հնարաւորութիւնների մասին ես չեմ կարող ասել՝ ունեն թէ ոչ, բայց անհնարին ոչինչ չկայ: Եկեղեցուն օգնութեան դրամներ են տալիս, դրա ինչ-որ մի մասը կարելի է տրամադ-րել խահանաներին: Այստեղ ամօթա-լի ոչինչ կայ: Իմ կարծիքով՝ ամօթ-ալի ոչինչ կայ: Արտասահմանում փոքրիկ թեմեր ինչպէ՞ս են լուծել այդ հարցը: Ամբողջ Հայաստանը չի՞ կարող լուծել 100 հոգեւորակա-նի վճարման հարցը: Լաւ՝ 120:

– **Աղանդաւորները Հայաստա-նում այնքան ն ակտիւ գործունէու-թեան հող են գտել եւ ոնց որ իրենց վատ չեն զգում: Որտեղի՞ց են ձեռք բերում իրենց ունեցածը, եղանակի ազդեցութ:**

– Անմ սիրով: Քի, առաջ ինչ ես բացատրեցի, հիմնական պատճառը նիւթն է: Նրանք ապահովուած են ֆինանսապէս արտասահմանից, յա-տուկ կազմակերպութիւններից: Ա-մենք նեխայի վկաներն են, հոգե-գալստականները, առաքելական (?) նրանց անտառանական եկեղեցին, կաթոլիկներին՝ Վատիկանը: Նրանք դրա համար էլ խաղում են թէ ծէ-սեր մի կատարէք, եկեղեցիներ մի գնացէք, խահանաները ծխատա-ճառներ են եւ այլն: Մենք ծխատա-ճառներ չենք: Նրանք ազատ ա-պահովուած են: Տարբերութիւնը սա է: Նրանք հաւատ հազարաւոր դոլարներ են ստանում, գրականութիւն են ստանում եւ ժողովրդին բաժա-նում: Շատ հաւատացեալներ գալիս են եւ ինձ իրենց երկրի հոգեւոր հովիւ դիմում են Տէր Տիրայր, խնդ-րում ենք մի Աւետարան: Ես դա ա-ջից, ձախից մէկի գնում նաեւ բե-րեմ, «Դրոշակին» տէրի գնամ, ա-ռաջնորդի մօտ տէրի գնամ, իմ ձեռ-քի տակ ես չունեմ: Շատ ցանկալի կը լինէր մի 1000 հատ Աստուածա-շունչ լինէր, մի 1000 հատ մանկա-կան Աստուածաշունչ ունենայի, ե-րեխաներին բաժանեի: Մեծ հաստա-տութիւն է այստեղ, 1600 երեխա ու-նեմ «Հայրենեաց տունը»: Խօսք եմ տալիս, որ կը լինի մանկական Աս-տուածաշունչ օգնութիւնը եւ, ինքն-կէ, ներկայումս բացառում եմ:

– Շատ լաւ կը լինէր, երբ պետու-թիւնն էլ օգնէր, որովհետեւ պետու-թեան հաւկացութիւնը եւ չեմ ընդու-նում եկեղեցուց բաժան ձեւով: Հայ եկեղեցին եւ հայ պետութիւնը, երբ պետականութեան ընթանում կայ, միասնական են, դարեր շարունակ եղել են միասին, միասին էլ ձեռք ձեռքի տուած պիտի քայլեն, կառու-ցեն մեր ժողովրդի վաղուայ օրը: Հայ պետական գործիչը կամ հոգե-ւորականը երբ կը մտածի, թէ մենք առանձին ենք, մեծ սխալ կը գործի. կոմունիստական տարանջատուածու-թեան զգացմունքը դեռ դրուած է մեր մէջ: Եվ գուցէ դա սխալ հոգեբա-նութիւն է հայի համար: Եկեղեցին էլ կարող է, եկեղեցին ինքը պետու-թեանը միլիոններով օգնութ է տալիս: Այս հինգ-վեց տարիների օրինակը նայենք: Եկեղեցին ընկած դռնէ դուռ միլիոններով արտաքին եւ ներ-քին է հասանել եւ բերել Հայաստան եւ նեղ վիճակից հանել, պետութեան կողքին կանգնել: Եկեղեցին չասաց, թէ սա ես եմ բերել եւ թող միայն հոգեւորականներս կամ իմ հաւատա-ցեալները ուտեն, վայելեն: Առաջին հերթին տանեցին կարիքաւոր ժողովր-դին:

– **Մեր զրուցակիցներից ոմանք եւս իրենց յօդուածներում նշանակ-տում են հայ եկեղեցին Ղարաբաղի-թեան ասպարէզում յետ մնալու հա-մար: Մի խօսքով, հիմնական պատ-ճառը նիւթական միջոցների պա-կա՞սն է, ինչպէս դուք եք ասում:**

– Ինձ, կրկնում եմ, բոլ տրամադ-րելի գրականութիւն մեծ նշանակի, ինձ տրամադրի միլիոնայ, վստահա-ցէք եւ ընտանիքս ապահովէ նիւ-թապէս եւ ոչինչ որեւէ մէկից չեմ պահանջում, ամէն ինչ ցնահ կկա-տարեմ ի սէր եկեղեցւոյ եւ ժողովր-դի. եւ հաւատացած եղէք, ոչ մի ա-ղանդաւոր Հայաստանում այլեւս չի մնայ:

Հարցազրոյցը վարեց
ԱՐՇՕ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Հ. Գ. Սեփականաշնորհման այս ընթացքում ասանձնապէս ճիշտ կը լի-նի վերականգնել եկեղեցու երբեմնի ունեցուածքը, որոնցից ինքը լուծի հոգեւորականների նիւթական գոյու-թեան խնդիրը:

ԳՅՈՒՂ

Սեփականաշնորհման վնասներն ու...

Հայաստանի հարանկախ հանրապետութեան կառավարութեան առա-ջին նախաձեռնություններից մէկը, որով շատ հաճախ են հպարտանում հայի սեփականաշնորհումն էր: Սակայն, առանց արդիւնքները վերլուծե-լու՝ կառավարութիւնը հետամուտ եղաւ արդիւնաբերական ձեռնար-կութիւնների սեփականաշնորհմանը: Չանդրադառնալով վերջինիս վերաբերեալ դատողութիւններին, փորձենք վերլուծել, թէ ինչ տվեց հողը գիւղացուն հանրապետության ամենաաճող գիւղերից մեկի՝ Վառնիկի տնտեսութեան օրինակով:

Գյուղի հարուստ տնտեսությունը՝ ոչ դասու այգիներով (խնձոր, տանձ, խա-ղող եւ այլն), խոշոր եւ մանր եղջե-րավոր անասուններով, բոչնաբուծա-րանով, բանջարեղենի եւ հացահատի-կի ցանքատարածություններով, մեծ նատրակտորային կայանով եւ հարա-կից այլ կառույցներով, մի քանի շա-բաթում ի չիք դարձավ բոլորի աչքի առջեւ՝ գոհացնելով միայն փոքրա-մասնությանը:

Անկողմնակալության համար ա-սենք, որ սեփականաշնորհման ըն-թացքում գյուղացիների միտքը զբաղ-ված էր միայն ցանկալին իրականու-թյուն դարձնելու մտայնությամբ: Իսկ ճշմարտությունն այն էր, որ ո՛չ սեփա-կանաշնորհող հանձնաժողովը, ո՛չ էլ գյուղացին այն ժամանակ պատկերա-ցում չունեին եւ ոչ էլ մտահոգված էին օգտագործման եղանակները ճշգրտելով (ինչպես սերտիֆիկատներն ստանալիս): Եւ, վերջիվերջո, մեխա-նիզմ մշակելը պետության խնդիրն էր եւ ոչ թե գյուղացու:

Առաջին լուրջ դժվարությունները ծագեցին ցանքատարածները հերկե-լու ժամանակ, երբ սեփականաշնորհ-ված գյուղտեխնիկան տնօրինողները խմբովին հրաժարվեցին այն գոր-ծի դնելուց: Պահանջեցին բարձր վարձատրություն, որն անմատչելի էր շատերի համար: Բացի այդ, աճխա-տանքային փոխհարաբերություննե-րում գերիշխողը անձնավորված մո-տեցումն էր: Կարճ ժամանակ անց բո-լորին զգացնել տվեց մեքենաներն ան-ժամանակ սեփականաշնորհելու վնասակարությունը, քանի որ չկար այն ընդհանուր գործին ծառայեցնե-լու կամ սեփականատիրոջը պարտա-վորեցնելու որեւէ լծակ: Ինչեւէ, մեծ դժվարություններ հաղթահարելով սե-փականաշնորհման առաջին տարում (91 թ.)՝ գյուղում 800 հա հացահա-տիկի ցանք կատարվեց: Ոմանց հա-ջողվեց նաեւ որոշակի քանակու-թյամբ պարարտանյութ ձեռք բերել, եւ աճանը բերքատվությունը հուսադրող էր: Սակայն, գյուղտեխնիկայից օգտ-վելու եւ բերքը դաշտից տուն հասցնե-լու դժվարությունները ծագեցին նաեւ այդ ժամանակ: Չարուստ գյուղտեխնի-կա ունենալով, հացահատիկը կալսե-լու համար ստիպված էին դիմել հա-րեւան գյուղերի օգնությանը:

Արհեստական խոչընդոտները մի կողմից, հողի ուժասպառվելը մյուս, հաջորդ տարիներին զգալիորեն կր-ճատվեցին ցանքատարածները: (Այս տարի գյուղում մոտ 250 հա ցանքս է կատարվել): Բացի այդ, հաւվարկնե-րից պարզ դարձավ նաեւ, որ շուկա-յական արժեքով ալյուր գնելը ավելի մատչելի ու նպատակահարմար է, քան աճեցրած ցորենը կամ գարին (սա նույնպես որպես հացահատիկ է օգ-տագործվում) ալյուրի վերածելը:

Գյուղտեխնիկայից օգտվելու, ան-մատչելի գներով պարարտանյութ եւ բուժանյութեր ձեռք բերելու դժվարու-թյուններն առկա էին նաեւ պտղատու այգիներ ունեցողների համար: Նախ՝ առանց տեխնիկայի ֆիզիկապես անհնար էր բուժում կատարել հարյու-րավոր մետրերով ձգվող այգիներում, իսկ տարին մի քանի անգամ բուժա-նյութ գնելը գրեթե անհնար էր: Ան-տեսված էր նաեւ մի կարեւոր հանգա-մանք. ոչ միաժամանակյա բուժումը երբեք արդյունավետ չի կարող լինել, քանի որ մշտապես առկա էր վարակի աղբյուրը: Այս եւ բազում այլ պատ-ճառներով չորացած ծառերի վերած-վեցին նախաձեռնակների նախանձը շարժող երբեմնի փարթամ այգիները: Ներկայումս հատվածաբար կտրված ծառաշարերն ավելի շատ բուժանյու-թի պակասով եւ ժամանակին չոռոգ-վելով է պայմանավորված, քան թե ծառերը վառելափայտ ծառայելու, ինչպես կարող են ենթադրել անտե-ղյակները: Ոռոգման հարցում եւս հու-սալիություն, նաեւ՝ հսկողություն չկար եւ այն, ըստ էության, դարձել է մի մասի մենաշնորհը: Սակայն մե-տությունը պահանջելու է ոռոգման դիմաց սահմանված հարկը եւ ան-կախ ամեն ինչից՝ պարտավոր ես վճարել (նոր արժեքով 1 հա-ից գանձ-վում է 80 հազար դրամ): Յականակ դեմքում՝ կզրկվես կենսաթոշակից, ե-րեխայի նպաստից, սննդամթերքի կտ-րոնից եւ բոլոր եղած ու չեղած բա-ներից:

Բանջարանոցային կուլտուրաների մշակումից եւս շատերը հրաժարվե-ցին, քանի որ վառելիքի բացակայու-թյան պայմաններում անհնար էր տա-նյակ կմ հեռուներից բերքը դաշտից տուն տեղափոխելը, առավել եւս շու-կա հասցնելը: Եւ քանի որ շատ հա-ճախ փոխադրավարձն ու շուկայի կտ-րոնի արժեքը համահավասար էին, որ-վա եկամուտին, ուստի ավելորդ եւ ան-ցանկալի էր նաեւ այդ զբաղմունքը: Ասացվում էր, որ սեփականաշնորհ-ված տնտեսությունում գյուղն ու կա-ղաքը լիովին բավարարող հեկտարնե-րով մշակվող ծխախոտի, տոմիդորի եւ կաղամբի դիմաց ներկայումս ո-չինչ չունեին վերադարձնելու:

Թվարկվածներից առավել կարեւոր էր անասնաֆերմայի սեփականաշ-նորհումը, որը հիմնականում մեկ կամ երկու գլխաքանակով բաժանվեց փոքրաքիվ գյուղացիների միջեւ: Նշ-ված քանակությունը ընտանիքի պա-հանջները հազիվ էլ բավարարեր եւ անիմաստ էր կարճամթերքի վաճառք ակնկալելը, մանավանդ որ սեփակա-նաշնորհելիս ոչ մի պայման չէր ա-ռաջադրվել: Ավելացնենք, որ սեփա-կանաշնորհումից կարճ ժամանակ հետո հրդեհվեց երբեմնի տնտեսու-թյան անասնապահության մասին վկայող միակ օբյեկտը՝ ֆերման, որին օգնության չհասավ նույնիսկ շրջ-կենտրոնի հրշեջ մեքենան (գյուղում երկար տարիներ գործող հրշեջ ծառա-յությունը արդեն իսկ լուծարվել էր, իսկ տարածքը՝ սեփականաշնորհվել):

Այս ամենը զարմանքից մինչեւ ուշ աշուն, իսկ ձմռան երկար գիշերներին հող ու ջրի հետ կռիվ տվող գյուղա-ցին անվերջ խորհում էր իրեն բաժին հասած «տերեւ ու գողունի» մասին: Դե, երբ հողն էլ հաց չտվեց, ուրեմն պետք է աղբյուրի այլ աղբյուր որո-նել: Երիտասարդներից շատերը ծգտում են Ռուսաստան, իսկ մյուսների հույ-սը, քաղաքաբնակների նման, դար-ձյալ մնում է Սաղախյոն:

Այս ամենից հետո մնում է միայն հարցնել, թե սեփականաշնորհումն որ առաջ ավարտված տեսնելու ցանկու-թյամբ տոգորված մեծամասնիկ այրե-րը ինչպե՞ս էին պատկերացնում նրա հետագա ընթացքը: Մտածո՞ւմ էին մե-խանիզմներ մշակելու ուղղությամբ, իսկ երբ այո, ինչո՞ւ էին զլանում այն մասնանցելուց: Մի՞թե պարզ չէր, որ առանց գյուղտեխնիկայի, վառելա-նյութ ու պարարտանյութ հատկացնե-լու, պետության կողմից բերքը գնելու ու փոխադրելու հարցերը կարգավո-րելու, անարդյունավետ ու անիմաստ էր գյուղացու տքնաջան աշխատանքը: Դա միայն կուժասպառեր հողը ու կը լսեր սեփականատիրոջը, ինչպես եւ եղավ: Ի վերջո, ո՞ւմ էր ծեռնտու ա-կայական ու հարուստ տնտեսության փոշիացումը, իրագործելուց առաջ գյուղացու տեսակետն իմանալու փորձ արվե՞լ էր երբեւէ: Թե՞ չհրաժար-վելը համաձայնություն է նշանա-կում: Ենթադրաբար նման տեսակետ կարտահայտեր ներկայիս վարչապետը, ինչպես այդ արեց սերտիֆիկատների հարցում, հայտարարելով՝ եթե հանրա-պետության բնակչության 3 մլն-ից ա-վելին ստացել է սեփականաշնորհ-ման սերտիֆիկատ, ուրեմն համաձայն է արդյունաբերության սեփականաշ-նորհմանը: Իսկ ինչի՞ն են համաձայ-նություն տալիս սերտիֆիկատները վա-ճառողները...

ՍԱՌԱ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **Միջազգային**

ԱՄՆ-ին զիջումներ չպետք է անել

Գորբաչովը այցելեց «Հյուրիկեր»ի» խմբագրություն եւ հանդիպում ունեցավ թերթի տնօրեն Արթուր Դոլանի հետ: Զրույցի ընթացքում Գորբաչովն անդրադարձավ մամուլի խնդիրներին, Ռուսաստանի քաղաքական իրավիճակին: Խոսելով ԱՄՆ-ի հետ Ռուսաստանի հարաբերությունների մասին, նա ընդգծեց, որ ԱՄՆ-ի հետ կարգ քաղաքականություն մշակելիս եւ Իրանի հետ ռեակտորի սահմանի դարձավ անմիջականորեն, նա, օգտագործելով Սահմանադրության իրեն տված իրավունքը, հայտարարեցի արտակարգ դրություն Բալթյան եւ այլ նահանգներում: Տեղի ունեցան ընդհարումներ, արյուն թափվեց:

Բայց կյանքում գործած այդ մեղքից հետո նա փորձ ձեռք բերեցի հասկանալով, որ ներքին խնդիրների լուծման պարագայում զորք չպետք է օգտագործվի»:

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

Թուրք ուսանողները քարկոծեցին Գորբաչովին

Թուրքիայի Չինքանկի հրավերով վերջերս այդ երկրում էր գտնվում նախկին ԽՍՀՄ վերջին նախագահ Միխայիլ Գորբաչովը: Գորբաչովը Ստամբուլ եւ Անկարա քաղաքներում «Փոփոխվող աշխարհը եւ նոր արժեքները» թեմայով կարդաց մի շարք դասախոսություններ: Ինչպես ամենուր, Գորբաչովի հետ Թուրքիայում էր նաեւ Ռաիսա Մաքսիմովնան: Ստորեւ ներկայացնում ենք տեղի ունեցած հանդիպումների վերաբերյալ «Հյուրիկեր» օրաթերթի արձագանքները:

թյան վարելու ուղին. «Վենետիկի պաստառազմից հետո այժմ Ամերիկան ասպարեզ է իր ամենաառաջ ժամանակաշրջանը. վերջինիս զիջումներ չպետք է անել: Բոլոր նշածները ներկա դրությամբ Ամերիկայի համար հարմար նախագահ է, իսկ Ռուսաստանի համար բոլորովին ոչ»:

Թուրքիայում մահմեդականության գոյությունը Գորբաչովը գնահատել էր որպես «ավելի մարդկային եւ ավելի ազատական: Եթե միջինասիական հանրապետությունները հետեւեն Թուրքիայի օրինակին, ապա էր նա, շատ լավ կլինի: Մահմեդականությունը, լինի խաղաղական, թե կռապաշտական, վատ երեւույթ է: Աշխարհն այնքան էլ մեծ չէ: Այս աշխարհում երբ ուզում ենք հանգիստ լինել, պարտավոր ենք միմյանց հետ լավ ապրել: Կրոնական պատերազմներ չպետք է լինեն»:

Գորբիի անխախտ աղոթքը

Ինչպես նշում է «Հյուրիկեր»ի» մեկնաբան Սայդի Էմինեն իր «Գորբիի անխախտ աղոթքը» հոդվածում, Թուրքիայում գտնվելու օրերին Գորբաչովը այնքան շատ խոսեց, որ նոր սանդղի դժվարանում էր գտնել: Այդ է վկայում գործարար աշխարհի ներկայացուցիչների հետ հանդիպումը, որ Գորբաչովը իր ելույթը սկսեց «Երկնքությունից աղոթքը չի փոխվում» ժողովրդական ասացվածքով: Ապա շարունակեց. «Ռուսաստանի ներկայիս վաճառ վիճակի պատճառը ոչ թե վերակառուցումն էր, ինչպես կարծում են ոմանք, այլ այն, որ վերակառուցումը կիսատ մնաց: Եթե ես շարունակեի երկիրը կառավարել, ապա բոլոր չէր տա, որ ԽՍՀՄ-ը փլուզվի»:

Կյանքում գործած մեղքը

Անդրադառնալով Բալթի խառը պատմություններին, Գորբաչովն ասաց, որ իրեն այդ հարցում մեղավոր է եւ ավելացրեց. «Ես գիտեմ, որ Թուրքիայում նույնպես ամեն ինչ ներքին ազգային խնդիրներ: Դրանց լուծման համար հարկավոր է քաղաքական ուղիներ գտնել: Տանկերի եւ հրետանային միջոցով կարող են միայն խնդիրը ժամանակավորապես ոչ մշակությունը տալ, բայց դրանից շատ չանցած ավելի կխորանա: Հավատար է գտնել այնպիսի քաղաքական լուծում, որ երկրի խմբերը համաձայն ապրելու հնարավորություն ունենան: Այդպիսով ամբողջական ունենան ռեսուրսները: 1990 թ. հունվարին, երբ Ադրբեջանի Գերագույն խորհուրդը անգործության

Ժիրինովսկին փախար է

«Ժիրինովսկու կուսակցության ձայների քանակը մեծանալուց հետո ...

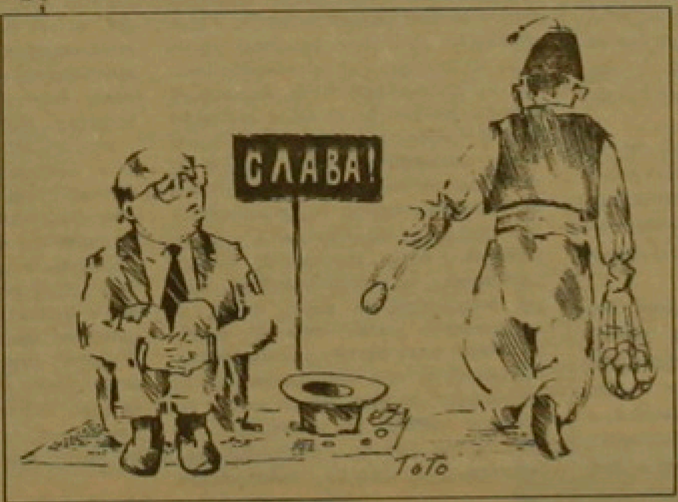

տո սկսվեց «Ռուսաստանի դեմքի տակ ծոմեր տարածվելու մտադրության վերաբերյալ սարսափը», իր ելույթներից մեկում նշեց Գորբաչովը: Բայց դա ոչ թե Ժիրինովսկու հաղթանակն էր, այլ Ելցինի պարտությունը: Հետագայում մարդիկ իրավիճակը ճիշտ հասկացան, եւ այժմ Ժիրինովսկին գնալով անկում է ապրում: Քաղաքականության բնագավառում կրկնակային մերողներով աշխատողներ էլ են պետք: Բայց դա ջրի երեսի փրփուրն է: Փրփուրը գրվելով տեղը զիջում է ջրին: Այնպես որ, Ժիրինովսկին երբեք Ռուսաստանի ղեկավար դառնալ չի կարող: Ռուսները դեմքի տակ ծոմեր տարածվելու գաղափարից բնավ չեն հրաժարվի: Անթալիայում ծովը շատ տաք է: Ռուսները, որպես զբոսաշրջիկներ, կգան Անթալիա, կգրավեն բարձրակարգ հյուրանոցներ եւ ծովի հանույքը ստանալու համար մեծ քանակությամբ տարադրամ կծախսեն: Ռուսաստանը բաց հորատանա, եւ ռուս զբոսաշրջիկները Անթալիայում օգտվեն տաք ծովի հանույքից: Ես այսպես եմ հասկանում տաք ծովեր տարածվելու միտքը»:

կևռույթի սրահից դուրս գալուց հետո ուսանողները նրա վրա ձվեր, քարեր եւ մանրադրամներ նետեցին: Այդ իրադարձությունը հաշվի առնելով, ոստիկանները առանձնացին ուսանողների հետ զրուցելու Գորբաչովի ցանկության դեմ եւ նրան ետնամուտքով համալսարանից դուրս բերեցին:

Գորբաչովը անհարկի է պատմում

ԽՍՀՄ-ում առաջին անգամ որպես առաջին լեդի ճանաչված Ռաիսա Գորբաչովան լրագրողներից մեկի կողմից իրեն ուղղված «Դուք արդյոք կցանկանայիք քաղաքականությամբ զբաղվել» հարցին պատասխանեց. «Բնավ: Ես ամբողջ հոգով կանանց քաղաքականությամբ զբաղվելուն կողմնակից եմ: Դրանից քաղաքականության ուժն էլ կբարձրանա: Ինչ վերաբերում է ինձ, ես քաղաքականությունից դուրս եմ: Ես իմ գործը բոլեցի, եւ դա ինձ շատ է հոգնեցրել: Դրա հետեւանքով ես նույնիսկ հիվանդացա: Կարոտել եմ ուսանողներիս, նաեւ յատրաններին: Այնպես որ, եթե քաղաքականությունից չխոսենք, ավելի լավ է անեկդոտներ պատմենք»:

Այդ պահին խոսակցությանը է խառնվում Գորբաչովը եւ սկսում է պատմել իր մասին հորինված հետեւյալ անեկդոտը. «Ինչպես գիտեք, գործի անցնելուց հետո ես օղու դեմ անխնա կռիվ հայտարարեցի, որի հետեւանքով խանութներում օղու երկար հերթեր գոյացան: Այդպիսի մի հերթում հավաքվածները Գորբաչովի հասցեին սկսում են հայհոյանքներ տեղալ: Իսկ հերթի կանգնածներից մեկը հայհոյանքներով չբավարարվելով, ասում է. «Այսպես բավական է, ես հիմա կգնամ Կրեմլ եւ կսպանեմ այդ Գորբաչովին»: Արժանանալով հավաքվածների ծափահարությանը, այդ մարդը գնում է Կրեմլ եւ ընդամենը 1 ժամ հետո վերադառնում: Հավաքվածները հարցնում են. «Սպանեցի՞ր Գորբաչովին»: Մարդը պատասխանում է. «Այնտեղի հերթը շատ ավելի երկար էր, չկարողացա սպասել»:

Գորբաչովի վրա ձվեր ու քարեր նետեցին

Ստամբուլից Գորբաչովը ժամանեց Անկարա: Այստեղ նա այցելեց Աթաթուրքի դամբարան եւ ծաղկեպսակներ դրեց: Իրեն ուղեկցող ստաժներին Գորբաչովն ասաց. «Սա մի նշանավոր հուշարձան է, եւ մարդու հոգում շատ վեհ զգացումներ է արթնացնում»: Իսկ Ռաիսա Մաքսիմովնան ավելացրեց. «Ես շատ հուզված եմ»:

Ապա Գորբաչովն այցելեց Անկարայի Միջին Արեւելքի տեխնիկական համալսարան: Ռեկտորատում Գորբաչովի պատվին ճոխ ճաշկերույթ տրվեց: Այդ ընթացքում համալսարանի մեծ դահլիճի առջեւ խմբված մի

Գորբաչովը հաճախ է մանկալ վառում

Նորից Ստամբուլ: Ճաշկերույթներ, Պալանայի ճյուղար, օղի, թան եւ այլն: Գորբաչովը այս հաճույքները վայելելուց հետո ասում է. «Մեր արմատները Կովկասից են, եւ ճյուղար խորովածին մենք քաջ ծանոթ ենք: Մոսկվայի մերձակա մեր ամառանոցում Ռաիսայի հետ հաճախ ենք մանկալ վառում»:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Ուիլյամ Փերին մեկնել է եվրոպական շրջագայության

ԱՄՆ-ի պաշտպանության նախարար Ուիլյամ Փերին երեքշաբթի օրը մեկնել է վեցօրյա եվրոպական շրջագայության: Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը Վաշինգտոնից, շրջագայության ընթացքում նա կայցելի Գերմանիա, Ուկրաինա եւ Իտալիա: Գերմանիայում Ու. Փերին կհանդիպի եվրոպայում ԱՄՆ-ի զինված ուժերի հրամանատարին: Մայիսի 25-ին նա կայցելի Լվովի տակ սկսվող ամերիկա-ուկրաինական «Խաղաղության վահան 95» ռազմական զորավարժություններ եւ բանակցություններ կվարի հանրապետության պաշտպանության նախարար Վալերի Շմարովի հետ: Հռոմում Պենտագոնի ղեկավարը կհանդիպի իր իտալացի գործընկեր Դոմենիկո Կորչոնեի հետ: Ու. Փերիի Աղեղինյան թերակղզի ժամանելու գլխավոր նպատակն է Բալկաններում իրադրության քննարկումը եւ ՆԱՏՕ-ի գործողությունները:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Չեխիա. Ռուսական շուկան ձգում է փոխադրամիջոց արտադրողներին

ՊՐԱՀԱ, 24 ՄԱՅԻՍ, ՌԻԱ ՆՈՎՈՍՏԻ: Չեխիայի ավտոբուս, տրամվայ եւ տրոլեյբուս արտադրողները պատրաստ են պայքարել Ռուսաստանի պատվերների համար, քանի որ Համաշխարհային բանկը անցյալ շաբաթ 239 մլն դոլլար է հատկացրել վերջինիս հանրային փոխադրամիջոցների համակազմի նորացման ու վերանորոգման նպատակով: «Կարոսա վիսոկե միտո» արտադրական միավորման գլխավոր տնօրեն Ռուդոլֆ Չեռնին լրագրողներին հայտարարեց, որ «ձեռնարկությունը չի վախենում ռուսաստանական «Իկարուսի» մրցակցությունից, քանի որ չեխական քաղաքային ավտոբուսներն ավելի էժան են եւ տեխնիկական բարձր մակարդակ ունեն»: Ինչպես ՌԻԱ-ի թղթակցին հայտարարեց «ՉԿԴ Պրահա հոլդինգ» ֆիրմայի մամլո խարտուղար Վացլավ Բրոմը, ֆիրման շահագրգռված է Ռուսաստանին նոր տրամվայների մատակարարմամբ եւ արդեն շահագործվող մեքենաների վերակառուցմամբ: Նախկին Չեխոսլովակիան ԽՍՀՄ-ին տրամվայների հիմնական մատակարարն էր: 40 տարում նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններ էր արտահանվել «Տատրա» մակնիշի ավելի քան 15 հազար տրամվայ:

ՍԻԹԻՊՐԵՍԱԿԱՆ

Սուդան-Ռուսաստան. Համագործակցությունն ընդլայնվում է

Սուդանն ու Ռուսաստանը 100 միլիոն դոլլարի պայմանագիր են ստորագրել Սուդանի հյուսիսային մասում ջրամբարի կառուցման համար, որն զգալիորեն կավելացնի երկրում ցորենի եւ Շամալիա շրջանում էլեկտրականության արտադրությունը, հաղորդում է «Թեհրան թայմզ» թերթն իր մայիսի 6-ի համարում, հենվելով Ֆրանս պրես գործակալության տվյալների վրա: Պայմանագիրն ստորագրել են սուդանական կողմից տրանսպորտի նախարար էլ Ֆաթիհ Մոհամմեդ Ալին, իսկ Ռուսաստանի կողմից՝ պատվիրակության ղեկավար ինժեներ Վալենտին Նովաժենովը:

Ջրամբարը կառուցվելու է Խարթումից Կայրար մոտ 400 կմ դեպի հյուսիս եւ ֆինանսավորվելու է հասարակական նվիրատվությունների միջոցով: Նախատեսվում է այն ավարտել երեք տարի անց: Առաջին փուլից հետո այն կարտադրի 50-ից մինչեւ 80 մեգավատ էլեկտրականություն, որը հետագայում կավելանա մինչեւ 300 մեգավատ:

«Սուդան նյուզ» պաշտոնական լրատվական գործակալության հաղորդումների համաձայն՝ ջրամբարի կառուցումը կնպաստի ոռոգելու ... լի քան չորս միլիոն Ֆեդդան (2 միլիոն հեկտար) հողատարածություն:

Լրատվությունն ավելացնում է, որ դրանից առաջ՝ ապրիլին երկու երկրների միջեւ բանակցություններ են կայացել, որոնց ընթացքում Ռուսաստանը պատրաստակամություն է հայտնել ռազմական օժանդակություն ցույց բերել Սուդանին՝ հատկապես տեխնիկական եւ մասնագետների պատրաստման բնագավառներում: Այդ առիթով Ռուսաստանի միջազգային ռազմական համագործակցության փոխտնօրենը նշել է, որ իր երկիրը պատրաստ է նույնիսկ վերականգնել Սուդանի հետ կնքված նախկին ռազմական համաձայնությունները:

Սպասվում է, որ այդ առնչությամբ սուդանական բարձրաստիճան մի պատվիրակություն կայցելի Մոսկվա՝ մի շարք երկկողմանի համաձայնագրեր ստորագրելու նպատակով:

Sputnik «Սպուտնիկ» Միջազգային տուրիզմի բյուրո

ընդլայնում է հայ զբոսաշրջիկների երթուղիները:

Առաջին անգամ
պարբերական ուղիղ չվերթ՝
ԵՐԵՎԱՆ-ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ-ԵՐԵՎԱՆ
Առաջիկա թռիչքը՝ մայիսի 30-ին

Ընդամենը 520$ եւ՝
- Վեցօրյա վայելք Միջերկրականի հարավային ամենածանաչված ծովափին:
- Հանգստի կատարյալ պայմաններ:
- 3*** հյուրանոց, տրանսֆեր, սնունդ՝ օրը 2 անգամ:
- Մինչեւ 25 կգ ուղեբեռ փոխադրվում է անվճար, յուրաքանչյուր լրացուցիչ կգ՝ 1.3 $
- Շրջագայությունների եւ սուր տպավորությունների սիրահարների համար կկազմակերպվեն լրացուցիչ էքսկուրսիաներ դեպի Եգիպտոսի տեսարժան վայրերը:

Գործարարներին ընձեռվում է նոր շուկա յուրացնելու լավ հնարավորություն:
Նուրբ ապրանքներով գերհագեցած հայաստանյան շուկայում Եգիպտոսից բերված Ձեր ապրանքները մեծ պահանջարկ կունենան:
Եղեք առաջինը եւ Դուք կշահեք:

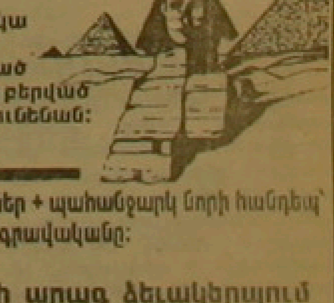

Ուղեգրի ցածր գին + նոր եւ էժան ապրանքներ + պահանջարկ նորի հանդեպ՝ ահա ձեր հաջողության գրավականը:

Կատարվում է փաստաթղթերի արագ ձեւակերպում

«Սպուտնիկ» բյուրոյի հասցեն՝
Երեւան, Մոսկովյան 31
Հեռախոսներ՝ 533092, 534940, 538419, 535[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

– Ալեքսանդր Սոլժենիցինի «Գուլագ արխիպելագ» ստվարածավալ գրքի թարգմանությունը հայ ընթերցողը շատ երկար սպասեց, իսկ վերջին ժամանակներս գրեթե անհույս էր հասկանալով, որ նման գրքի հրատարակումը ներկա պայմաններում շատ դժվարին է: Ձեզ ինչո՞ւ հաջողվեց իրականացնել այն:

– Գիրքը թարգմանելն ինձ համար շատ ծանր ու տառապալից է եղել և, բնականաբար պետք է ձգտեի այն տեսնել լույս տեսած վիճակում: Սկ- մարդկանց ողբալական պատմությունը չէ, այլ նաեւ կարեւոր մի աշխատություն, որն ընթերցելուց հետո ես միայն հասկանում ազատության գինը, դառնում անհաշտ մարդկային ընդդեմ ամեն կարգի բռնության: Բոլոր նրանց, ում համար թանկ է ազատությունը, բռնությունը չենթարկվելու կամքը, կյանքը օրենքով ապրելու ձգտումը, այս գիրքը երբեք չի մեռնա:

Մեր երիտասարդության շրջանում այդ գիրքը կարդացել ենք կյանքներս վտանգելով, երբ միայն ընթերցելու համար ամենախիստ պատժասահմանափակված, որովհետեւ ի մարդկային հոգեբանական նյութ է պարունակում եւ իր մեջ ունի վառվելու, ընթերցողին գրում արծարծված գաղափարների կրակը եւ այդ գրքի «գերին» դառնալու: Այդ գերությունն այնքան էլ վատ բան չէ, որովհետեւ դու գերեվարվում ես գաղափարի, նպատակի, որը շատ վեհ է՝ պահպանել մարդու արժանապատիվ կեցվածքը: Այս գիրքը այդ նյութի հանրագիտարանն է:

– **Համոզված եմ, հեշտ չի եղել թարգմանելը:**

– Երբեմն հարցնում են՝ ինչո՞ւ

Արմեն Հովհաննիսյան. «Գուլագ արխիպելագի» ընթերցողը գալու է

սել եմ շատ վաղուց, երբ մեջս հեռավոր անկյունում էլ չէի կարող պատկերացնել, որ այն երբեւէ սեփական կտեսնեմ հայերեն: Նախապատրաստումը շատ երկար տեւեց, ոչ ոք համձն չառավ հովանավորել գրքի հրատարակությունը, մինչեւ սեփական ծախս ծնկիս դնելու ճիգ արեցի: Նախանցյալ տարի մի քանի ելույթներ ունեցա Ամերիկայի հեռուստատեսությամբ, երեւի կարողացա գրավել հասարակության ուշադրությունը, շուրջ 150 բաժանորդներ ունեցա, որոնց շնորհիվ էլ «Գիր գրոց» հրատարակչությունում տպագրվեց գիրքը: Մեզ հաջողվեց ապահովել նաեւ գրքին արժանի պոլիգրաֆիական վիճակ: Շատ ափսոս, որ սահմանափակված էինք տպաքանակի մեջ, ընդամենը 1200 օրինակ: Բաժանորդները խոստացված ժամկետում ստացան իրենց հատորները: Գիրքը երկու գինեծն է ունեցել արդեն, մեկն այստեղ, մյուսը Լոս Անջելեսում:

– **Չե՞ք վախենում, որ բոլշեւիկյան բռնատիրության փլուզումից, ինչպես նաեւ մեր հանրապետությունում ծավալվող բուռն իրադարձություններից հետո գրքի նկատմամբ հետաքրքրությունը կարող էր մարել:**

– Կան նաեւ կարծիքներ, որ ԽՍՀՄ փլուզումից հետո գիրքը կորցրել է իր նշանակությունը եւ այնքան էլ հետաքրքիր չէ: Կամ էլ՝ ովքեր պետք է կարդային այն, ժամանակին կարդացին ռուսերենով: Չեմ առարկում, հետաքրքրվողները կարդացել են: Բայց ամեն տարի նոր ընթերցող է երեւան գալիս, եւ ինձ համար մասնագիտական առումով շատ կարեւոր է աշխարհի գրեթե բոլոր լեզուներով թարգմանված այդպիսի մի կոթողը նաեւ հայ գրականության մաս դարձնելը:

Ամենեւին չեմ կարող ընդունել այն տեսակետը, որ գիրքը սպառել է իրեն, եւ այժմ չկա անհրաժեշտությունը: Երբ ընթերցողը պետք է տարբերակի, թե որ գիրքը կարդա՝ սեղանին «Գուլագ արխիպելագը», թե՞ բազկաթոռային մի այլ վեպ, այդ ընթերցողի համար գիրքն իր ստեղծման օրից է ժամանակավրեպ եղել: Բայց, նկատի ունենանք, որ «Գուլագը» ամենեւին էլ միայն բոլշեւիկյան պատժական համակարգի ճամբարների, բանտերի, հոգեբուժարանների եւ այնտեղ գտնվող

կությունն էր սպառնում, որովհետեւ այն համարվում էր հակասովետական ամենալուրջ գործը: Եվ պետք է ասել, որ սովետական համակարգի ամբողջական պատկերը համաշխարհային հասարակությանը ներկայացնելու առումով, այս գիրքն ունեցել է հսկայական նշանակություն: Կայծակնային արագությամբ տարածվել է աշխարհով մեկ, եւ ինձ համար առանձին հպարտություն է, որ ԽՍՀՄ նախկին հանրապետություններից առաջինն երկուսն են այն լույս ընծայել Էստոնիան, որից հետո Հայաստանը:

– **Այդուհանդերձ, տպաքանակը, ինչպես ասացիք, այնքան էլ մեծ չէ, ինչո՞վ եք բացատրում, որ նման գիրքը դեռեւս չի սպառվել:**

– Գիրքը վաճառվում է 5000 դրամով, իսկ դա շատ բանի համար է նեղություն, հատկապես ընթերցասեր ընտանիքի համար: Գրքի ինքնարժեքը շատ բարձր է, եւ եթե դրանով պայմանավորեինք գինը, արժեքը շատ բարձր կլիներ, բոլոր հիմա էլ անմատչելի է: Իսկ հրատարակիչը՝ Վահագն Սարգսյանը, դա արեց իր մեծ վնասների հաշվին: 20 օրինակ անվարձահատույց նվիրեցինք Ազգային գրադարանին, ակադեմիայի, համալսարանի, Խնկո Ապոր գրադարաններին, ուղարկեցինք նաեւ Արցախ: Գրավաճառների մոտ առաջուց սպառվում է ամենագածրակարգ գրականությունը: Շատ երեւույթին մի մեծ խնդիր է կատարվել ընթերցող հասարակության նախասիրությունների մեջ՝ լուրջ բան կարդալու ցանկություն չունեն, ավելի շատ հետաքրքրված են գածրորակ գրականությամբ: Վստահ եմ, որ գալու է այդ գրքի ժամանակը: Ինձ հասանելիք հատորներից շուրջ 120-ը պահել եմ լավ օրվա համար, որ երբ դրա կարիքը զգացվի, գիրքը հասնի իր իսկական հասցեատիրոջը:

Մանավանդ այդպիսի գիրքը պետք է ձեռքից ձեռք անցնի, ընթերցողի խմբովին, կարծիքներ փոխանակվեն: Իհարկե երկար ժամանակ էլ չի անցել, բայց շատ ուրախ կլինեի, եթե գիտակից, բանիմաց լսարանի կողմից կազմակերպվեր գրքի քննարկումը: Մի քանի առիթով ասել եմ, որ այն կյանքի դասագիրք է, ազատասիրության ձեռնարկ, բայց խնդիրը միայն դրանով չի

եւ այդմանը թարգմանել, պատասխանում եմ՝ իսկ Սոլժենիցինը ինչո՞ւ է գրել: Վերջերս ես ինձ հարց տվեցի՝ ի՞նչն էր ինձ դրդում թարգմանությունն անել, որը բավական ծանր, անշնորհակալ եւ ժամանակ խլող գործ է, բայց կարող եմ պատասխանել, որ երեւի դա անձնական բան է, վաղ հասակից, երբ մի հետաքրքիր բան եմ տեսել կամ լսել, անպայման ավելացել եմ, որ բոլորն իմանան այդ մասին: «Գուլագի» պարագայում չէի կարող ընդունել, որ այն հայերեն չպետք է կարդան:

Ուրախ եմ ու նաեւ հույս, որ կարողացա ավարտել այդ հսկայածավալ գրքի (100 տպագրական մամուլ) թարգմանությունը, դրանով նաեւ իմ կյանքի մի հսկայական փուլ ավարտեցի:

– **Ունե՞ք թարգմանության համար նախընտրած մեկ այլ գիրք:**

– Այժմ ոչ մի գիրք չի կարող ինձ կլանել, ինչպես «Գուլագը» ժամանակին, եւ թերեւս երկար մտածեմ, որովհետեւ այս գրքից հետո արգելակում է առաջացել: Հնարավոր է, երբ լինի մի գիրք, որը ցնցի ինձ այնպես, ինչպես սա, եւ ես իմ ասելիքի համաձայն շտապեմ թարգմանել: Վստահ եմ, որ առաջիկա մեկ տարում չեմ կարող դա անել ստեղծագործությունը չկա:

– **Իսկ ինչո՞վ է զբաղված Արմեն Հովհաննիսյան հրապարակախոսը:**

– Մեկ տարուց ավելի է, ինչ հրապարակախոսությունն էլ թողեցի, ոչ այն պատճառով, որ չեմ սիրում իմ մասնագիտությունը, ընդհակառակը սիրում եմ: Համաձայնեցի այն դառը խորությանը հետ, որ կամ ես եմ վատ գրում, կամ հասարակությունը չի ընկալում իմ գրածը: Հոգնած եմ առաջինը կարծելու: Վերջին 4-5 տարվա գրածս նպատակաուղղված էր մի բանի՝ արթնացնել ազգային ինքնագիտակցության, մարդկային արժանապատվության զգացմունքը, չի ստացվում...

– **Ձեր հոդվածներին սպասում են որոշակի շրջանակներում:**

– Դա էլ է ինձ հայտնի, սակայն առանձին կրկնելու ցանկություն չունեմ: Եվ հետո, այս խորհրդանշական լռությունը թերեւս ավելին է ասում, քան գրածս:

ՍԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԴԻՄԱՆԿԱՐԻ ՓՈՐՁ

Պարսկահայ բանաստեղծն ու մշակութային գործիչը

Նրան գտա իր «տանը»՝ Չարենցի անվան գրականության եւ արվեստի թանգարանում կատակելիս:

Ընթերցասրահից դուրս էի գալիս, երբ նկատեցի, որ մեկը՝ բարձրահասակ, «ժպտալով», չէ թե մոտեցավ, այլ վազ տվեց դեպի դիմացի դաշնամուրը եւ զույգ մատներով սեղմեց ստեղը: Արձակած ձայնից ոչ այնքան նեղվեց, որ հասկանալի կլիներ, որքան ժպտաց՝ ասել ուզենալու համար հավանաբար, որ աներկբա է գործիքի «հիվանդությունը»: Նրա նման ինքս էլ ժպտացի:

Հովիկ Էդգարյան: Պարսկահայ, մշակութային գործիչ է, բանաստեղծ, երաժիշտ, երաժշտական գործիքների

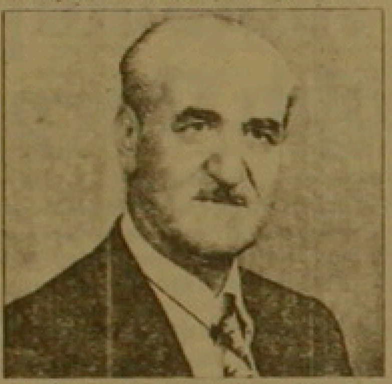

մասնագետ: Իր միջոցներով, 30-ից ավել գիրք է նա հրատարակել, պարսկահայ բանաստեղծների երկեր եւ ժողովածուներ: Այժմ նրա վստահելի ձեռքի տակ են պարսկահայ ականավոր նկարիչ եւ բանաստեղծ Դեւի, Ոսկանիկի, Արամ Երեմյանի եւ մի շարք այլ անվանի արվեստագետների խիստ արժեքավոր արխիվները, որոնք շուտով՝ երաժշտական հազվագյուտ գործիքների ու հազարից ավելի հնատիպ գրքերի հետ բերելու է հայրենիք: «Ես այդ ամենը ձեռք բերել, սրբությամբ պահել-պահպանել եմ միայն հայրենիք բերելու նպատակով եւ բնավ կարիք ու ցանկություն չունեմ անուղղի հանելու: Բարի եղեք բերել բանաստեղծությունների իմ այս ժողովածուները եւ կհամոզվեք, որ այդ ամենն անում եմ միմիայն հանուն իմ ժողովրդի», ասաց ու ինձ նվիրեց Թեհրանում հրատարակված եւ փոքր ինչ անսովոր խորագրեր ունեցող երկու ժողովածուներն էլ:

Եւ ահա իմ ձեռքում են դրանք՝ այդ երկու ոչ ծավալուն ժողովածուները: Խորհում եմ՝ հայաստանցի չէ՞ արդյոք դրանց հեղինակը, այնքան որ նման է մեզ իր բառ ու բանով, մտածողությամբ:

Հ. Էդգարյանի վերջին ժողովածուն բացվում է տոհմածառով, որ կազմել է բանաստեղծի հայրը՝ Ավետիս քահանա Էդգարյանը Նոր Ջուղայում:

Էջ առ էջ շարվում են կարոտի ու հիացումի ձայներգերը՝ «Քարերդ համբուրեմ», «Ջրերդ համբուրեմ», «Մեսրոպ Մաշտոցի արձանի առջեւ», «Հայաստանի վանքերը», «Հաղպատի վանքը» եւ այլն:

Դրանք հայրենիքին նվիրված անկեղծ ներբողներ են՝ հորինված ժողովրդամոտ, անաղարտ հայերենով, առանց սեթեւեթանքի: Պարզ, մեր ժողովրդական խաղիկներն հիշեցնող ջինջ մի շունչ կա դրանցում՝ անջրպետված հայրենիքից ոչ միայն հեռու, այլեւ համարյա հայրենիք չտեսած բանաստեղծի հոգում: Ուխտավորի պես կարոտակեզ ու տոչորուն են արշի այդ կանչերը, մանավանդ՝ նկարագրելու, պատմելու եղանակը:

Մեկ ու կես տասնամյակ առաջ հրատարակված «Ծաղկածովի երանգները» ժողովածուն ուշագրավ է թերեւս ոչ այնքան գեղարվեստական լուծումներով, որքան ասելիքի, հարցադրումների բազմազանությամբ: Ծաղկածովը բանաստեղծի հայրենիքն է՝ մայր Հայաստանը, երանգներն էլ ժողովածուի տարբերույթ բանաստեղծություններն են:

Էդգարյանի բանաստեղծություններում ընդգծված հայասիրություն կա, մեծ սեր Հայաստան աշխարհի ու նրա ժողովրդի նկատմամբ: Նա նման է իր արյունակից ու այնքան արտերկրի, որքան Մայր հայրենիքի այն մեծերին (թող մինչ լինեն նրանք, թե մտավորական), ովքեր հյուրասիրության բաժակը ձեռք առնելիս՝ միեւնույն աղոթքն են մրմնջում իրենց զավակներին՝ ամեն, ամեն ինչից վեր պահել հայրենի հող ու ջրի, Հայաստան աշխարհի ու նրա տառապյալ ու տաղանդավոր ժողովրդի բարձր համբավն ու համարումը:

[illegible]

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Բոխումի ցուցահանդեսի բոլոր արժեքներն են վերադարձել Հայաստան

Մեր թերթի մայիսի 18-ի համարում «Լրաբերից» տեղեկանալով հաղորդել էինք, որ Հայաստան են վերադարձել գերմանական Բոխում քաղաքում հունվարի 14-ից ապրիլի 14-ը տեւած «Հայաստան...» ցուցահանդեսում ներկայացված արժեքները, իսկ հաջորդ օրվա «Բարեկամություն» պարախումբը Հայաստան չի վերադարձել» վերնագրով հոդվածի մեջ, անդրադառնալով նախորդ օրվա հաղորդմանը, հարց էինք ուղղել մշակույթի նախարարությանը՝ Բոխումի ցուցահանդեսից քանի՞սը կմնան:

Ի պատասխան մեր հարցման (նաեւ բազմաթիվ ընթերցողների՝ նախարարություն հղած հեռախոսազանգերի), նախարարությունից երեկ հեռախոսով տեղեկացրել են, որ Բոխումի ցուցահանդեսում ներկայացված որեւէ արժեք դրսում չի մնացել, բոլորը վերադարձել են:

Իսկ մեր հրապարակման մեջ տեղ գտած հարց-ցանկությունն, այնուամենայնիվ, դեռ մնում է՝ Երեւանում կբացվի՞ «Հայաստան...» ցուցահանդեսը: Կարծում ենք, ցուցահանդեսի հանդեպ հետաքրքրությունը սպառված չէ: Ա. Հ.

«SHARM»-ը ներկայացնում է

Սուպեր-շոու հմայիչ Անժելիկա Վարումի եւ 1992, 1994 թթ. ԱՄՆ չեմպիոն երեւանի բժշկական ինստիտուտի ուսանողների եւ շրջանավարտների ակումբի մասնակցությամբ:

Համերգները կկայանան հունիսի 14-ին եւ 15-ին ժամը 18.00-ին մարզահամերգային համալիրում:

Տոմսերը կարող եք ձեռք բերել ՄՀՀ եւ Արամ Խաչատրյանի համերգասրահի տոմսարկղերում, ԵՊՀ, ԵՐԲՀ-ի եւ ԵՐԲԻ-ի արհմիություններում:

ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է

ընտանեկան հանգիստ Սեւ ծովի հարավային ափին՝ Սոզոպոլում (Բուլղարիա)

Ծավշյա լողափ, առանձնասենյակներ, սնունդը օրական 2 անգամ.

Հունիսի 15-ից սեպտեմբերի 15-ը

Ուղեգրերի քանակը սահմանափակ է

«ԱՆԻ» հյուրանոց, 523, 530 սեն.
Հեռ. 524-265, 594-523, 565-108

ԵՐԵՒԱՆ

Բացվեց Gaudeamus-95 փառատոնը

Մայիսի 23-ին Կոմիտասի կամերային երաժշտության տանը բացվեց Gaudeamus-95 երաժշտական փառատոնը, որն անց է կացվելու մինչեւ մայիսի 26-ը: Ինչպես անցյալ տարի աշնանը, այնպես էլ այս տարվա ուսանողական հիշյալ փառատոնը կազմակերպելն ու անցկացնելը հեղինակել է հայ ունկնդրին ոչ անծանոթ նոր երգիչ Վահան Արծրունին: Փառատոնի գործուն կազմակերպիչների թվում են նաեւ VAD շվեյցարական ապրանքանիշը, «Առագաստ» երիտասարդական ակումբը, Ա1 անկախ ստուդիան, Հայ FM անկախ ռադիոկայանը, «Maximum» շաբաթաթերթը եւ ուրիշներ: Հիշեցնենք, որ սա թվով 3-րդ փառատոնն է Music-5-ից եւ Gaudeamus-94-ից հետո:

Փառատոնի բացմանը ելույթ ունեցան «Ոն մինոր» խումբը, մենակատար՝ Ջոնը, Արմեն Սոմխոյանը, կամերային տան «Նարեկ» արական երգչախումբը՝ Մկրտիչ Մկրտչյանի ղեկավարությամբ, Արարատը, որը դեռ միկրոֆոնին չմոտեցած՝ լույսն անջատվեց:

Բայց իրիկնային խավար դահլիճում համերգը շարունակվեց՝ շնորհիվ Արարատի բեմական հմտության ու ստեղծագործական երեւակայության: Ոչինչ չի կարող խոչընդոտել Gaudeamus փառատոնի անցկացմանը, ոչ անցյալ տարվա փառատոնի բացմանը տեղացած հորդ անձրեւը, ոչ էլ՝ Հայաստանի էներգետիկ ճգնաժամը...

Փառատոնի 3 օրերի ընթացքում ելույթ կունենան Վահան Արծրունին, Գուրգեն Մելիքյանը, Էդվարդ Չորիկյանը, Արարատը, Dumbarton Oaks, Beerdigungs Lauten, Empyray, «Ոսկան հայոց» խմբերը եւ ուրիշներ:

ԱՐԱՄ ԱՐՏՉՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Խաղաղ ոչ-ոքի

Համառ պայքար 4-րդ տեղի համար

ՍԱՄՎԵԼ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՀՀ անցումային մրցաշար
2-րդ ենթախումբ
8-րդ տուր

ՀՄԸՄ-«Արարատ»	1-1
«Կոտայք-2»-«Վան»	0-2
«Արագած»-«Կոտայք»	0-0

Թող ընթերցողները վերնագրի համար չզարմանան: Չէ՞ որ ոչ-ոքիները լինում են նաեւ մարտական: ՀՄԸՄ-«Արարատ» հանդիպումը խաղաղ բնույթ ունեցավ: Չնայած մարզական առումով այս քիմերի ներքական մրցավեճը գրեթե ոչ մի նշանակություն չուներ կողմերի համար, սակայն թվում էր, թե դա տուրի ամենակենտրոնական խաղն է, քանի որ անկախ մարզական նկատառումներից, նրանց հանդիպումները միշտ էլ սկզբունքային են եւ անցնում են անհաշտ պայքարով: Այս անգամ պատկերն այլ էր եւ հատկապես «Արարատին» ուժեղ մեկը մեղադրելու իրավունք չունի, քանի որ զգացվում էր թիմը խաղում է զգուշորեն, միշտ հիշելով մայիսի 28-ին կայանալիք գավաթի եզրափակիչ պատասխանատու խաղը: Դրա վառ ապացույցը նաեւ այն է, որ «Արարատի» կազմում բացակայում էր թիմի ավագ Արամայիս Տոնոյանը: Հանդիպման խաղաղ ընթացքը հուշում էր, որ դժվար թե գոլ գրանցվի, սակայն վերջին րոպեներին կողմերն անսպասելիորեն բանկվեցին: 83-րդ րոպեին Արթուր Ասոյանը մոտ տարածությունից առաջ մղեց հանրապետության փոխչեմպիոնին: Բաց թողած գոլից հետո «Արարատն» անմիջապես կերպարանափոխվեց եւ 2 րոպե չանցած, Արամ Ոսկանյանը վերականգնեց հավասարակշռությունը:

Մարզական առումով խիստ կարեւոր էր «Կոտայք-2»-«Վան» հանդիպումը: «Վանը» կարողացավ հաղթել իր նորաստեղծին: 70-րդ րոպեին հաշիվը բացեց Միազյանը, իսկ 85-րդ րոպեին այն կրկնապատկեց Գուլամբարյանը: «Վանը» զորձնականում ապահովեց իր տեղը ուժեղագույն քառյակում: Իսկ բարձրագույն խմբում մնալու չորրորդ ուղեգրի համար անզիջում պայքար կընթանա «Կոտայքի», «Կոտայք-2-ի» եւ «Արագածի» միջեւ:

Հատկապես «Կոտայքի» համար դակաս կարեւոր չէր «Արագածի» հետ Գյումրիում տեղի ունեցած հանդիպումը: Այստեղ ի տարբերություն «Արարատի», «Կոտայքը» չէր կարող խաղաղ մտածելով գավաթի եզրափակիչ հանդիպման մասին, քանի որ պայքարում է երկու ճակատով եւ ուժեղագույն քառյակում ամրապնդվելու համար միավորներ են պետք: Կողմերի հաղթանակի հասնելու ձգտումն ապարդյուն անցավ:

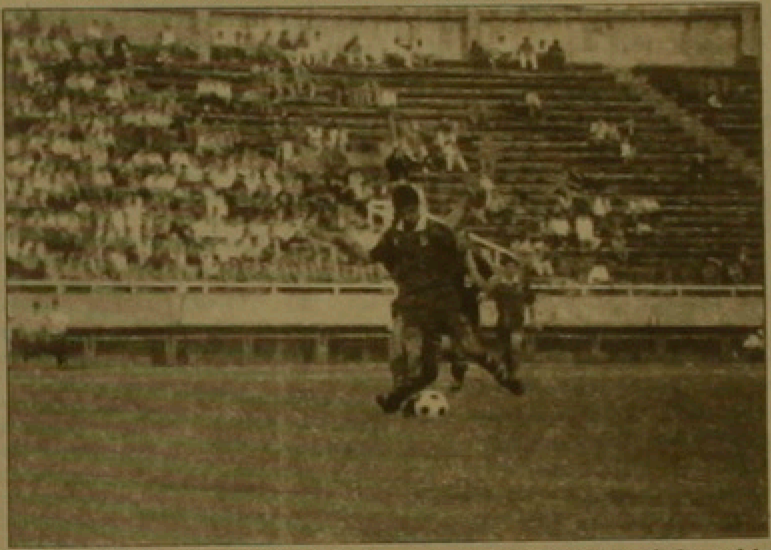

2-րդ ենթախմբի աղյուսակը մայիսի 25-ի դրությամբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Արարատ	8	5	2	1	29-6	17
2. ՀՄԸՄ	8	3	4	1	23-7	13
3. Վան	8	4	1	3	15-14	13
4. Կոտայք	8	2	3	3	9-11	9
5. Կոտայք-2	8	2	1	5	10-31	7
6. Արագած	8	1	3	4	7-24	6

ԿԱՐԱՏԵ

Ֆրանսիացիների բացահայտ առավելությամբ

Հոլանդիայում տեղի ունեցած կարատեի Եվրոպայի առաջնությունում բացահայտ առավելություն ուներ Ֆրանսիայի հավաքականը, որը շահեց 7 ոսկե, 2 արծաթե եւ 2 բրոնզե մեդալ: Այս երկրում կարատեն մեծ ժողովրդականություն է վայելում, եւ 1994 թ. Եվրոպայի առաջնությունում նույնպես ֆրանսիացիների առավելությունը ընդգծված էր: 2-րդ տեղ գրաված Իտալիայի հավաքականն էլ վաստակեց 11 մեդալ, սակայն դրանցից միայն 3-ն էր ոսկի: Մրցանակային 3-րդ տեղը բաժին հասավ Ֆինլանդիայի հավաքականին, որը սեփական հարկի տակ նվաճեց 3 ոսկե եւ 4 բրոնզե մեդալ: Ուշագրավ է, որ նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից միայն Ռուսաստանն ու Էստոնիան կարողացան վաստակել մեկական մեդալ, այն էլ բրոնզե:

Առաջին մեդալակիր երկրների ցուցակը.

	Ո	Ա	Բ
1. Ֆրանսիա	7	2	2
2. Իտալիա	3	2	6
3. Ֆինլանդիա	3	-	4
4. Իսպանիա	1	5	5
5. Մեծ Բրիտանիա	1	3	1
6. Խորվաթիա	1	-	1
7. Սլովակիա	1	-	-
8. Թուրքիա	-	1	4
9. Շվեդիա	-	1	1
10. Ավստրիա	-	1	1
11. Գերմանիա	-	1	-
12. Բելգիա	-	1	-
13. Շվեյցարիա	-	-	1
14. Ռուսաստան	-	-	1
15. Հունգարիա	-	-	1
16. Հոլանդիա	-	-	1
17. Էստոնիա	-	-	1

ԾԱՆՐԱՄԱՐՏ

Հ. Մանուկյանը Եվրոպայի եռակի չեմպիոն

Վանաձորցի Հովիկ Մանուկյանը երրորդ անգամ նվաճեց սամբո ըմբշամարտի Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Մինսկի «Դրուժբա» մարզական սրահի պալատում նա հաղթեց իր բոլոր մրցակիցներին: 57 կգ քաշային այդ հիանալի մարզիկի մարզաձեւերի հարուստ հավաքածուում կան բոլոր արժեքների մեդալներ, որոնց թվում նաեւ 1993 թ. աշխարհի չեմպիոնի ոսկին: Վանաձորցի եւս մեկ ըմբիշ հասավ հաջողության: Դա 68 կգ քաշային Վահրամ Մկրտչյանն է, որը նվաճեց բրոնզե մեդալ: Պատվո պատվանդանի ամենաբարձր աստիճանին բարձրացավ երեւանցի Գոհար Գեւորգյանը, որը Եվրոպայի չեմպիոնուհու կոչումը նվաճեց աղջիկների մեջ: Քրիստինե Նազարյանը (Երեւան) դարձավ բրոնզե մեդալակիր: «Այժմ Հայաստանի ուժեղագույն սամբիստներին պետք է նախապատրաստվեն տարվա գլխավոր մեկնարկին՝ Բուլղարիայում կայանալիք աշխարհի առաջնությանը», մեզ ասաց Հայաստանի հավաքականի գլխավոր մարզիչ, հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Մարկոս Շիրինյանը:

Անպարտելի հոնորար

Անցած ուրբաթ երեկոյան հավանաբար ծնվել ինչ րեկորդ հեռուստատեսությամբ դիտել են Ավստրիայի մայրաքաղաքում տեղի ունեցած Չեմպիոնների լիգայի «Այաքս»-«Միլան» եզրափակիչ հանդիպումը: Հեռարձակումը այդ խաղի նկատմամբ հսկայական էր: 95 հեռուստաընկերություններ ուղղակի հաղորդում տվեցին Վիեննայից: Հանդիպումը կարողացան դիտել 250 մլն մարզասերներ Եվրոպայում եւ շուրջ 3 մլրդ՝ ամբողջ աշխարհում: Աննախադեպ էր նաեւ մրցանակային հիմնադրամը՝ 240 մլն դոլլար, որը պետք է բաշխվի եզրափակիչի երկու թիմերին ըստ արդյունքի: Ֆուտբոլը անշուշտ ամենակայանտեսային թիմերից մեկն է դարձել աշխարհում:

ՇԱԽՄԱՏ

Աշոտ Անաստասյանն առաջատար

Հայաստանի ներկայացուցիչների փայլուն ելույթները

ԳԱԳԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Անկարա
հատուկ «Ազգի» համար

Այսօր Թուրքիայի մայրաքաղաքում ավարտվում են եվրոպական 5-րդ գոտու շախմատի կանանց եւ տղամարդկանց աշխարհի առաջնությունների փնջային մրցաշարերը: Հայաստանի ներկայացուցիչները փայլուն հանդես եկան նախավերջին տուրում: Տղամարդկանց մրցաշարում Աշոտ Անաստասյանն անջատ կարեւոր հաղթանակ տարավ երկու առաջատարներից մեկի, Վրաստանի ներկայացուցիչ Գեորգաձեի նկատմամբ: Արտաշես Մինասյանն իր հերթին հաղթեց Շեյթաջին (Ալբանիա): Հաջող խաղաց նաեւ Սմբատ Լպուտյանը, որն առավելության հասավ Արզումանի (Թուրքիա) նկատմամբ: Միավոր վաստակեց նաեւ Արսեն Եղիազարյանը, որը պարտության մատնեց Դերմիրդ Յանոյին (Հունաստան): Տղամարդկանցից միայն Հայաստանի 5-րդ ներկայացուցիչը՝ Վիգեն Միրումյանը զիջեց Սասուլովիչին (Հարավսլավիա): Այսօր կայանալիք վերջին տուրից առաջ 5,5-ական միավորով մրցաշարային աղյուսակը գլխավորում են Անաստասյանը, Գեորգաձեն եւ Կոտրոնյուկը (Հունաստան): Մինասյանը նրանց զիջում է 0,5 միավորով եւ բաժանում է 4-6-րդ տեղերը: Վերջին տուրում Անաստասյանը սեւերով կհանդիպի Նիկոլայիդիսի հետ (Հունաստան): Ուժեղագույն եռյակ մտնելու եւ միջփնջային ուղեգրին տիրելու համար Հայաստանի բազմակի չեմպիոնին կբավարարի նույնիսկ ոչ ոքի արդյունքը: Առաջին եռյակ մտնելու լավ հնարավորություններ ունի նաեւ Արտաշես Մինասյանը, որն այսօր սպիտակներով հանդիպելու է հենց Կոտրոնյուկի հետ: Դրա համար մեր շախմատիստին միայն հաղթանակ է պետք:

Կանանց մրցաշարում նախորդ տուրում կրած պարտությունից հետո աղջիկների եռակի չեմպիոնուհի Էլինա Դանիելյանն անմիջապես ուշքի եկավ եւ հաղթելով Մախիմովիչին (Հարավսլավիա) զգալիորեն բարելավեց իր մրցաշարային գործերը: Լյուդմիլա Ասլանյանը ոչ-ոքի խաղաց Վրաստանի ներկայացուցիչ Էփվերաձեի հետ: Հաղթանակ տոնեց նաեւ Արուսյակ Գրիգորյանը, որն առավելության հասավ Թուրքիայի ներկայացուցիչ Հիսեկի նկատմամբ: Էլինա Դանիելյանն ու Լյուդմիլա Ասլանյանը 8 հնարավորից վաստակել են 5-ական միավոր եւ բաժանում են 5-8-րդ տեղերը: Այսօր Ասլանյանն սպիտակներով հանդիպելու է Լոմենեվիլու, իսկ Դանիելյանը սեւերով Գուրիելիի հետ (երկուսն էլ Վրաստան): Նույնիսկ ոչ ոքին դեպքում մեր շախմատիստուհիները հնարավորություն կստանան նվազագույն դեպքում լրացուցիչ մրցախաղում վիճարկել միջփնջային ուղեգրերը:

ՀԱԿՈԲ ՏՈՆՈՅԱՆ

63 տարեկան հասակում հանկարծամահ եղավ Հայաստանի սպորտսմենների հանրապետական միավորման գլխավոր տնօրեն, ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի պատվավոր նախագահ Հակոբ Աղաջանի Տոնոյանը: Կյանքից հեռացավ բառիս իսկական իմաստով բարեգործ մի մարդ, որի ամբողջ գործունեությունը սերտորեն կապված է հայկական սպորտի պատմության եւ նրա նվաճումների հետ: Ֆուտբոլի համամիութենական, միջազգային ասպարեզներում Հայաստանի լավագույն թիմերի ձեռք բերած հաջողություններն ու բարձր հեղինակությունը անմիջականորեն առնչվում են Հ. Տոնոյանի անվան հետ: Նրա անմնացորդ նվիրվածությունը ֆուտբոլին, կազմակերպչական բացառիկ ձիրքը, նյութական եւ բարոյական աջակցությունը, որ տարիներ շարունակ զգացել են հայ ֆուտբոլիստները, առաջին հերթին արարատցիները, անգնահատելի դեր են խաղացել: Հ. Տոնոյանը մեծ ու արժանի հեղինակություն է վայելել նաեւ միջազգային մարզական կազմակերպություններում, մասնավորապես ՖԻՖԱ-ում: Պատահական չէ, որ Հ. Տոնոյանը ոչ միայն ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիայի պատվավոր նախագահն էր, այլեւ մեր Ազգային օլիմպիական կոմիտեի գործկոմի անդամը: Հ. Տոնոյանի գործունեությունը բարձր է գնահատվել: Նա արժանացել է Պատվո նշան շքանշանի: ՀՀ ֆուտբոլի ֆեդերացիան մեծապես վշտացած է Հ. Տոնոյանի վաղաժամ մահվան առթիվ եւ իր խորին ցավակցությունն է հայտնում հանգուցյալի հարազատներին:

Հայաստանի հանրապետության ֆուտբոլի ֆեդերացիա

ԱՐՄԻՆԴ
կենտրոնը
հրավիրում է
ՉԱՐՏԵՐԱՅԻՆ ՈՒՂԻՂ ՉՎԵՐԹԻ՝
ԵՐԵՎԱՆ - ՍԻՆԳԱՊՈՒՐ - ԵՐԵՎԱՆ
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ» ավիաընկերության ИЛ-86 ինքնաթիռով

7- ՕՐՅԱ ԴՐԱՄԱՏ ԶԲՈՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
- ՑԱԾՐ ԳՆԵՐ
- ԲԱՐՁՐՈՐԱԿ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ
- ԱՐՔԱՅԱՎԱՅԵԼ ՀՅՈՒՐԸՆԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ (ROYAL ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ)
- ՔԵՌՆԵՐԻ ԱՆՄԱՔՍ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ
- ՑԱՆԿԱՑՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ՝ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԸՍՏ ԿԱՏԱԼՈԳՆԵՐԻ ԿԱՐՈՂ ԵՔ ԱՆԵԼ «ԱՐՄԻՆԴ»-Ի ԵՐԵՎԱՆՅԱՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿՈՒՄ

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐԻ
Մենք կարող ենք ՍԻՆԳԱՊՈՒՐ եւ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ տեղափոխել մինչեւ 20 տ բեռ ամենացածր գներով
Կքննարկենք ցանկացած կոմերցիոն առաջարկ կապված ՍԻՆԳԱՊՈՒՐԻ եւ ՀՆԴԿԱՍՏԱՆԻ հետ

ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՈՒՄԸ ՄԻՆՉԵՎ ՄԱՅԻՍԻ 30-Ը
ԹՌԻՉՔԸ ԿԿԱՅԱՆԱ ՀՈՒՆԻՍԻ 20-ԻՆ ՈՉ ՈՒՇ
ՈՒՂԵԳՐԻ ԱՐԺԵՔԸ՝ 1250$:

«Էրեբունի» հյուրանոց, I մասնաշենք, 301-307 ս.
Հեռ. 52-75-65, 56-13-92, 56-0[illegible]

ARINA

digitised by A.R.A.R.@

ՀՅՈՒՍԻՍԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍ

Ինգուշիայում ապաստան են գտել 200 հազար փախստականներ

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Մեր խոսակցությունից, Նազրան Ինգուշիան այն հանրապետությունն է, որը ավելի, քան որեւէ այլ իրենա-վարություն, ներքաշված է ռուս-չեչենական պատերազմի հորձանքի մեջ: Բանը սոսկ այն չէ, որ դեռ ոչ շատ հեռավոր անցյալում այդ հանրապետությունը ներկայացված էր միասնական հայրենական սուբյեկտի կարգավիճակով: Ներկայումս Ինգուշիայի տարածքով են Չեչնիա ներխուժում դաշնային ուժերը: Եվ միեւնույն ժամանակ հանրապետության սահմանագծին պատերազմական գիծ կա, որը արտահայտվում է ինգուշական Արշին գյուղի պարբերաբար գնդակոծումներով: Եվ որքան էլ տարբեր ու հակասական լինեն Նազրանում շրջող լուրերը, նրանք ընդհանուր են մեկ հարցում: Ռուսաստանը պատերազմը տանում է տեղից եւ շատով ավելին է լինելու բանակցությունների սեղանի շուրջ: Դժվար է միանշանակ կերպով գնահատել ստեղծված կացությունը, բայց այն, որ ռազմական գործողությունները խիստ մեծ են փոխել եւ անհամար ժամանակներում ակնկալվում են բանակցություններ, ողջին ակնհայտ է:

Շիտ է, դժվար է նաեւ դատել տոտալ բանակցությունների արդյունավետության մասին: Իշխող կարծիքն այն է, որ քանի դեռ Չեչնիայում կլինեն ռուս զինվոր, խաղաղության մասին խոսելն ավելորդ է: Դաշնակից զորքերի դեմ մարտնչողների շարքերում մեծ թիվ են կազմում հարազատներին կորցրած վրիժառուները, որոնք զարմանալիորեն չինելով Ջոհար Դուդաեւին, չեն ենթարկվի զինադադարի մասին գեներալի հրամանին: Ինչ վերաբերում է Ինգուշիային, ապա այստեղ խաղաղական իրավիճակը համեմատաբար կայուն է: Համենայնդեպս, այդպես բնութագրեց հանրապետության նախագահին առընթեր մամլո ծառայության պետ Զաուր Ակկոեւը: «Հանրապետության արեւելյան սահմանը անվերջ գնդակոծվում է, սակայն մեզ համար ամենից կարեւորն է լուծել մի շարք հարցեր տնտեսական դաշտում», ասաց պրն Ակկոեւը, «Նոյես գրջին ցայդանց» եւ «Ազգ» թերթի լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում:

«Հանրապետությունում այժմ ապաստան է գտել շուրջ 200 հազար փախստական Չեչնիայից եւ Հյուսիսային Օսիայից, նրանց թիվը գրեթե հավասար է Ինգուշիայի բնակչության թվին, որի աշխատունակ մասի 17 տոկոսը գործազուրկ է: Հանրապետությունը Մոսկվայից դոտացիաներ է ստանում, ինչը հնարավորություն է տալիս մի կերպ պահպանել առողջապահության եւ մի քանի այլ գիտական կառույցների գոյությունը: Միասնական հանրապետության բոլոր արտադրությունները տեղաբաշխված են եղել Չեչնիայում»: Ինգուշիայի Հանրապետությունը ներկայումս խիստ կանգնած է ծանր խնդիրների առջեւ. 200 հազար փախստականներից 40 հազարը ներգաղթի հնարավորություն չունեն: Դրանք Հյուսիսային Օսիայի ինգուշ այն բնակիչներն են, որոնք 1992-ից օս-ինգուշական հակամարտության հետեւանքով սփռված են եղել հենց Նազրան, որտեղ արդեն երկու տարի ապրում են գերազանցապես բարեկամների մոտ: Փախստականների վերադարձի փորձերը մինչ օրս ապարդյուն են: Նրանք կողոպտվում են, ծեծվում եւ սպանվում են: Ինգուշիայի խորհրդարանի պատգամավոր Ալյամայ Հաջիեւի կարծիքով, «Հյուսիսային Օսիայի կառավարության թիկունքում կանգնած են ռուսական դաշնության ուժերը, որոնք մեր նախագահ պրն Աուշեւին չեն կարող ներել, որ նա եղավ սկզբունքային եւ չաջակցեց Բորիս Ելցինին նույն ժամանակ, որում ՌԴ նախագահից խնդրվում էր կարգավիճակ հաստատել Չեչնիայում: Ի դեպ, միջազգային դիտորդները, որոնց օգնությամբ Ինգուշիայի իշխանությունները ձգտել են լուծել ազգային խորհրդականների խնդիրը, դեռեւս չեն ժամանել Նազրան: Այնուամենայնիվ, նրանց ժամանման դեպքում էլ հարցը չի կարող ստանալ դրական լուծում»: «Այս տեսանկյունից, ավելի հեշտ է ընկնում 150-160 հազար չեչեն փախստականների խնդիրը», շարունակում է պրն Ակկոեւը: Նրանց վերադարձն արդեն կախված չէ ազգամիջյան հարաբերությունների առողջից, ինչպես օս-ինգուշական պարագայում, բայց եւ այնպես 250 հազարանոց հանրապետության համար 200 հազարը փախստական դառնալը այնքան էլ հեշտ չէ: Անկեղծ ասած, մենք դա չենք էլ անում: Փախստականները գերազանցապես բնակվում են հարազատների, բարեկամների եւ պարզապես սովորական մարդկանց տներում»: 1994-ին Ինգուշիան ստեղծեց ազատ արտադրության եւ առեւտրի գոտի, որի նպատակն էր աշխուժացնել մասնավոր սեկտորը: Խոսելով այդ մասին, պրն Ակկոեւը նշեց, որ Արշաւի գոտին դեռեւս աշխատում է իր ներուժի մոտ 20 տոկոսի չափով, ինչը պայմանավորված է ռուս-չեչենական հակամարտությամբ: Նրա կարծիքով, պատերազմի ավարտից հետո հանրապետության տնտեսությունը կարող է զարգանալ բավականին արագ տեմպերով, մանավանդ արտասահմանյան ներդրումների շնորհիվ: ■

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ կառավարության հերթական նիստը, նոր նշանակումներ

Մայիսի 24-ին տեղի ունեցավ ԼՂՀ կառավարության հերթական նիստը վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանի նախագահությամբ, որի ընթացքում ընդունվեցին հանրապետության կենսագործունեության համար հրատապ մի շարք որոշումներ: Դրանց հիմնական մասը լուծում է տնտեսական բարեփոխումների հիմնադրույթներից բխող նորմատիվային փաստաթղթերի փաթեթը: Մասնավորապես, այս փաթեթի մեջ են մտնում «Պետական ձեռնարկությունների եւ անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման մասին», «Մասնավոր եւ փոքր ձեռնարկությունների եւ կազմակերպությունների վերակազմավորման կարգը հաստատելու», «Պետական ձեռնարկությունների եւ կազմակերպությունների, ինչպես նաեւ համատեղական, կոոպերատիվ եւ ոչ պետական ձեռնարկությունների տարբեր կարգի ռեսուրսների կազմակերպման կարգը հաստատելու մասին» ԼՂՀ օրենքները: Կառավարության նիստը անդրադարձել է նաեւ բնակարանի կարիք ունեցող ընտանիքների հաշվառման եւ բնակտարածության հատկացման գործում օրինականության պահպանմանը, քննարկելով համապատասխան որոշում այդ առնչությամբ առնչվող միջոցառումների մասին: Նիստում կատարվեցին մի շարք նոր նշանակումներ. Վալերի Ավետիսյանը հաստատվեց ԼՂՀ կառավարության տարբեր պետական ունեցվածքի հաշվառման եւ ապապետականացման այն նիստի որոշմամբ ստեղծված վարչության պետի պաշտոնում: Վասիլի Ավետիսյանը նշանակվեց ԼՂՀ կենսաթոշակային եւ զբաղվածության ֆոնդի նախագահ, իսկ Էդուարդ Զախյանը՝ ԼՂՀ կառոյի արտադրական միավորման գլխավոր տնօրենի տեղակալի պաշտոնում:

ՆԱՐԻՆԵ ԱԹԱՐԲԵԿՅԱՆ

ԲԱՔՈՒ

«Ղազիեւի նկատմամբ մահավճիռը միանգամայն օրինական է»

ԲԱՔՈՒ, 23 ՄԱՅԻՍ, ՌԵՈՒԹԵՐ-ՊՐԵՍ: «Ադրբեջանի պաշտպանության նախկին նախարար Ռահիմ Ղազիեւի բացակայությամբ դատավարությունում նրա նկատմամբ կայացված մահավճիռը օրինական է», հայտարարել է Ադրբեջանի դատախազի տեղակալ Խանլար Հաջիեւը: Այդ գործի հանրությունը լրիվին էր պահանջում, ասել է նա: Դատավորները միաձայնորեն մեղադրել են ... առաջին պետական ունեցվածքի հափշտակման (սպառազինության յուրացում) եւ ... ներկա ... պարտությունների ... Բացի դրանից ... պարտել Ռահիմ Ղազիեւի ... ■

ՄԱՀԱԶԴ

Անժելա Հարությունյանը, Հայկ, Գայանե, Լիլիա, Գեւորգ Սարգսյանները խոր վշտով հայտնում են սիրելի եղբոր, հորեղբոր

Բաբկեն Հարությունյանի

մահը:

Հոգեհանգիստը այսօր, ժամը 19-ին: Հուղարկավորությունը մայիսի 26-ին, Նոր. տուն 116:

ՏԱՐԱԾՔ

Հունիսի 14-ին Վաշինգտոնում Քլինթոն-Շիրակ-Սանտեր հանդիպումը

Սպիտակ տան հաղորդման համաձայն, ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնը հունիսի 14-ին Վաշինգտոնում կընդունի Եվրոպական հանձնաժողովի նախագահ Ժակ Սանտերին եւ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակին՝ ԱՄՆ-ի եւ ԵՄ-ի միջեւ բարձր մակարդակի հանդիպման առիթով: Ամերիկյան բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը նշել է, որ Շիրակը հունիսի 14-ին մեկնելու է հանդիպումի Քլինթոնին՝ նախքան Հալիֆաքս (Կանադա) իր մեկնումը, որտեղ հունիսի 15-17-ը տեղի կունենա «յոթնյակի» երկրների բարձր մակարդակի հանդիպումը: Սա Շիրակի առաջին այցելությունն է ԱՄՆ իբրեւ Ֆրանսիայի նախագահ: ԵՏ

Չեչենները ամորձատել են ռուս գերիներին

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը Լոնդոնից հաղորդում է. Դուդաեւի մոտ գերի ընկած ռուսաստանցի 25 զինվորներ խոշտանգումների են ենթարկվել, այնուհետեւ ամորձատվել: Այս մասին, վկայակոչելով արեւմտյան հետախուզական ծառայությունների տվյալները, մայիսի 24-ին հաղորդել է Բի Բի Սի-ի պաշտպանության հարցերի գծով թղթակիցը: Նա ելույթ է ունեցել Լոնդոնի նորությունների ծրագրով, որտեղ տվյալներ է բերել դուդաեւականների գազանությունների եւ նրանց կողմից ռուսզորակերիների կարգավիճակի, ժնեւի համաձայնագրերի խախտումների մասին: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Սկսվեց միջտաջիկական բանակցությունների չորրորդ փուլը

ՄԱԿ-ի հովանու ներքո ազգային հաշտության միջտաջիկական բանակցությունների չորրորդ փուլն է սկսվել մայիսի 24-ին Ալմա Աթայում: Առաջին լիագումար նիստին, որը անցնում է փակ դռների ետեւում, մասնակցում են Տաջիկստանի կառավարության պատվիրակությունը առաջին փոխվարչապետ Մահմադնաիդ Ուբայդուլլոեւի գլխավորությամբ եւ Տաջիկստանի ընդդիմության ներկայացուցչությունը, որը գլխավորում է վերածննդի իսլամական շարժման նախագահի առաջին տեղակալ Աքբար Թուրաջոնզոդան: Ինչպես հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակիցը, բանակցություններին ներկա է ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ դեսպանորդ Ռամիրո Պիրիս Բալոնը: Ամենից առաջ նիստում, ինչպես սպասվում է, կքննարկվեն Տաջիկստանի սահմանադրական կարգի եւ կառավարության կազմակերպման հարցերը: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Խոշոր վարկ Ղազախստանին ԳՖՀ-ից

ԳՖՀ-ն 40 միլիոն գերմանական մարկի վարկ է հատկացրել Ղազախստանին գյուղատնտեսության, թեթեւ արդյունաբերության եւ այլ ճյուղերի մի շարք ձեռնարկությունների ճգնաժամից դուրսբերման, ինչպես նաեւ երկաթուղային տրանսպորտի հետագա [illegible]զարգացման համար: Ինչպես Ալմա Աթայից հաղորդում է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակ[illegible] վարկը արտոնյալ պայմաններով հատկացված է 30 տարով: Մասնավորապես [illegible] մարումը կսկսվի միայն տասը տարի անց: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԹՈՒՐՔԱԿԱՆ ՍԱՄՈՒԼ

Թու[illegible]երը կասկածում են ամ[illegible]կացի սենատորների մտ[illegible]ր ունակություններին

ԵՐԵՎԱՆ, [illegible] ՄՆԱՑԻՐ: Թուրքիայի ա[illegible] պաշտպանության անհաջ[illegible]երի, մասնավորապես Իր[illegible] պատկանող հողերի դեմ ձեռնարկ[illegible] գործողության ծախսումի պատճառներից մեկը ԱՄՆ կոնգրեսում ու սենատում Թուրքիայի ախոյանական բռնությունների եւ նրանց վարձկանների խարդավանքներն են: Այս հետեւությունն են հանգել թուրքական «Թյուրքիե բայթը» թերթի վերլուծաբանները: Սենատին հայտնի ցին Երեւանում. Հայկական անկախ մամուլ կենտրոնում: Թվարկելով Թուրքիայի խաղաղականության դեմ բարձրող ամերիկացի կոնգրեսականներին ու սենատորներին, թերթը կասկածներ է հայտնում նրանց ողջամտության եւ մտավոր ունակությունների հարցում: Մասնավորապես հանրապետական կուսակցության ղեկավար եւ ԱՄՆ նախագահության թեկնածու սենատոր Ռոբերտ Դոուլին վերագրվում է «թյուրքատյացության» պիտակը: Իսկ հայտնի սենատոր դեմոկրատ Փոլ Սայմոնը հորջորջված է «հայկական վարձկան», որը նաեւ «անխելահասի վարվագիծ» ունի: Թուրքական թերթի կարծիքով, միայն դրանով են բացատրվում ամերիկացի օրենսդիրների այն պահանջները, որ ճանաչվի հայերի «ցեղասպանության» ցեղասպանությունը եւ դադարեցվեն հայածանքները ու մարդու իրավունքների խախտումները այնքան սանձարձակ, զարգացած եւ ԱՄՆ-ի համար կարեւոր երկրում, ինչպիսին է Թուրքիան: ■

ԱՐԱՔՍ ԱՎԻԱՈՒՂԻՆԵՐ

ԱՅԱՔՍ

«ԱՅԱՔՍ» ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ԱՎԻԱՏՈՄՍԵՐ ԱՊՀ ԵՎ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆՅԱՆ ՑԱՆԿԱՑԱԾ ԵՐԿԻՐ:

ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 43, ՀԵՌ. (8852) 536944

ԵՐԵՎԱՆ, ԿՈՄԻՏԱՍԻ Փ. 49, ՀԵՌ. (8852) 234700, 230719 ՖԱՔՍ (8852) 282951

«ԱՆԻ» ՀՅՈՒՐԱՆՈՑ ԵՎ «ԶՎԱՐԹՆՈՑ» ՕԴԱՆԱՎԱԿԱՅԱՆԻ ՏՈՄՍԱՐԿՂԵՐՈՒՄ

ՆՈՐ ՉՎԵՐԹՆԵՐ՝

ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ՉՎԵՐԹ ԵՐԵՎԱՆ-ՉԻՄՔԵՆԴ-ԱԼՄԱԹԻ

ԱՄԵՆ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԵՐԵՎԱՆ-ԿԻԵՎ

Մայիսի 28-ից եւ ամեն կիրակի ԵՐԵՎԱՆ-ՀԱԼԵՊ

ԹՌԻՉՔՆԵՐ՝ ԲՈԼՈՐ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐՈՎ

«Նավբարձ» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2 · Գրանցման թիվ 65 · Պատվեր 69149 · Պատվեր 1845 · Տպաքանակը 7000 · Ստորագրված է տպագրության 24. 05. 1995 · Գինը 40 դրամ

digitised by A.R.A.R.@